

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Membre
de la UCIP

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"L'advertència contra les greus desviacions de les teologies de l'alliberament no pot ser interpretada com un suport, ni indirecte, a aquells que contribueixen al manteniment de la misèria dels pobles."

Cardenal RATZINGER

Any V N.º 260

Setmana del 16 al 22 de setembre del 1984

50 Ptes.

AFINANT

La llibertat, pedra de toc

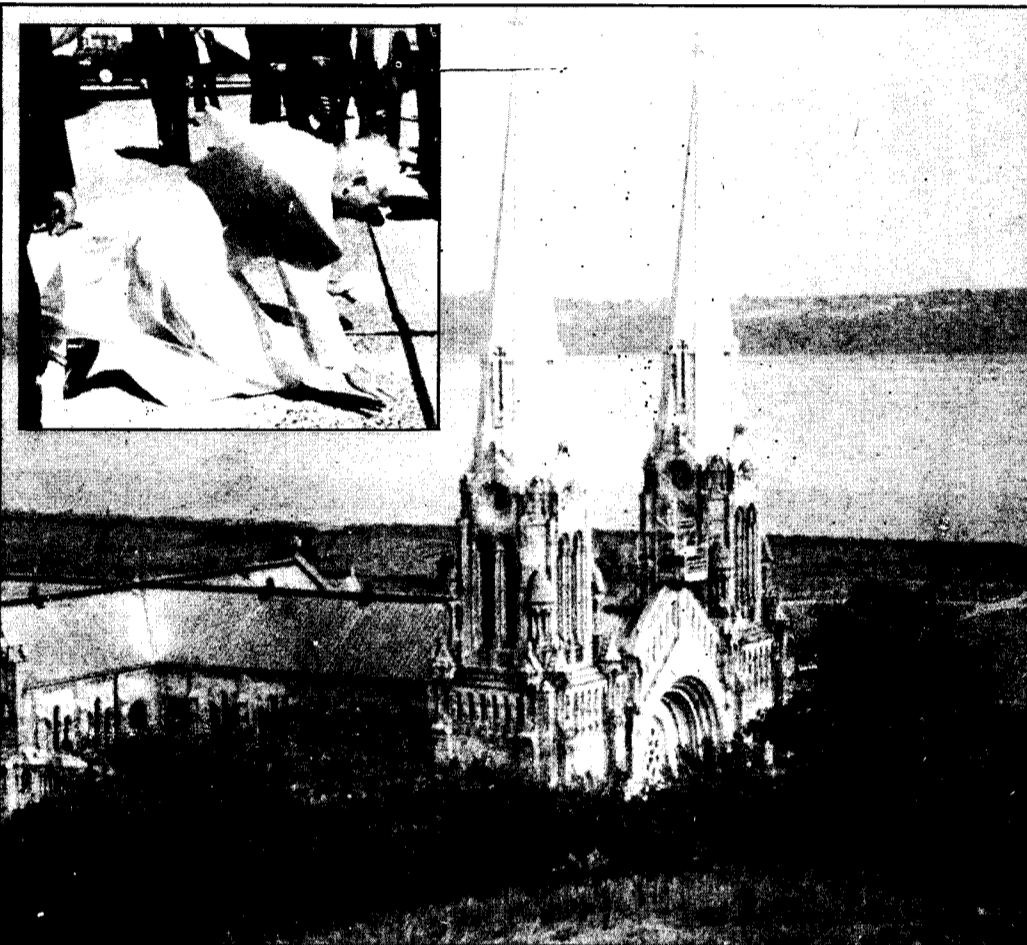
Les sectes —"fenomen que pren un increment important en el nostre país"— és avui el tema de la glossa dominical del cardenal de Barcelona.

Amparats sota el principi, indiscutible, de la llibertat religiosa hi ha gent que empra "mètodes injustos i inhumans en la captura, el tracte i la manipulació dels adeptes", assenyala el Dr. Jubany. Tots aquells que han tingut experiència directa o propera d'aquestes sectes trobaran encertada aquesta descripció. Algú, però, es preguntarà en què difereix una secta d'una "religió"? O, en altres paraules, amb quin criteri s'atorga a les "esglésies" o confessions allò que es vol negar a certs grups de caràcter religiós?

Nosaltres podem contestar pel que fa al cristianisme. Hi ha quelcom en aquest que el distingeix radicalment de qualsevol secta —el que no vol dir pas que, en el seu si no es donin algunes vegades deformacions lamentables en aquest sentit—; el respecte total a dues llibertats, sense les quals no es pot donar el fet religiós cristià: la llibertat de Déu, que dona la seva gràcia com i quan vol, i la lliure resposta de l'home. Qualsevol mètode d'apostolat que no tingui en compte aquestes "llibertats" corre el risc de convertir-se en secta.

Joan E. Jarque i Jutglar

El Papa visita aquests dies 9 al 20 de setembre el segon país més gran del món

"Vinc al Canadà a compartir esperança"

Aquests dies, el papa Joan Pau II, està recorrent, d'un extrem a l'altre, l'immens territori del Canadà, segon en extensió de la Terra, després de la URSS. Durant dotze dies recorrerà milers de quilòmetres predicant el missatge de l'Evangelí, com un missioner. "Vinc al Canadà a compartir esperança", digué a Quebec tan prompte hagué besat el sòl. Una esperança que l'home d'avui, capficat per mil i un perills, només pot trobar en allò que Crist és i representa.

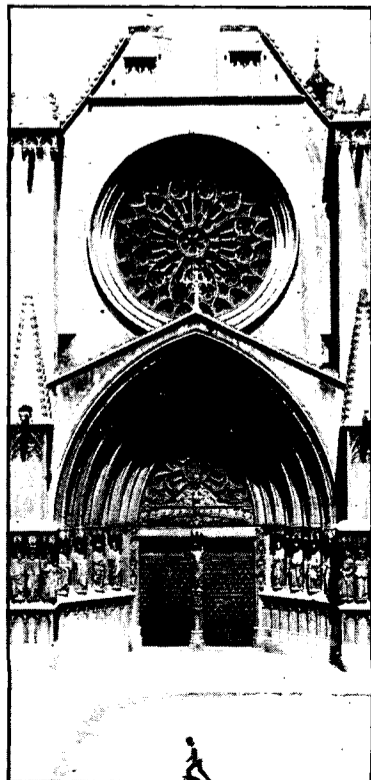
Primera pastoral del Dr. Torrella

"Deixar-nos
evangelitzar
per ser
evangelitzadors"

TARRAGONA.— L'arquebisbe de Tarragona, doctor Ramon Torrella y Cascante, ha fet pública la seva primera Carta Pastoral des de la seva presa de possessió de l'Arxidiòcesi el juny del 1983. El primer document oficial publicat del prelat tarraconense consta d'una presentació, quatre capítols i una conclusió. Els capítols subdividits en diversos epígrafs, fan al·lusió a aquests temes: Vint anys després del Concili, Evangelitzar avui, Estructures i persones en la diòcesi i Evangeli i exigències espirituals.

El doctor Torrella explica que aquest document és el resultat dels contactes mantinguts amb l'Església diocesana amb la intenció d'aconseguir un treball conjunt com a membres de l'Església que avança vers l'any 2000: El senyor Arquebisbe presenta la seva primera comunicació pastoral com un document de treball i reflexió.

En la conclusió del document, en un to d'exhortació pastoral i molt evangèlica, el doctor Torrella tracta de la solidària responsabilitat de tots els membres de l'Església a través de la qual el Concili Vaticà II vol educar tots els cristians. "Tots ens hem de sentir servidors de l'Evangelí amb la ferma convicció que l'Evangelí que proclamem és una força per a tothom i per a cada moment de la història humana". El Prelat confia que el document "ens estimuli a deixar-nos evangelitzar per ser evangelitzadors".

Tortosa: El Sínode Diocesà cercarà el "ser" i el "quefer" de l'Església

TORTOSA.— El bisbe de Tortosa, monsenyor Carles i Gordó, ha firmat recentment el decret de convocatòria del Sínode Diocesà.

La determinació de convocar el Sínode nasqué arran de la Visita Apostòlica del papa Joan Pau II. L'abundant doctrina del Papa en aquells dies volgué aprofitar-se de la manera més eficaç possible, tractant de canalitzar-la i institucionalitzar-la. Per això es reuní el Consell Presbiteral el 24 de gener del 1983, agrupant les línies doctrinals del Papa en quatre apartats: ministeri sacerdotal, apostolat seglar, apostolat social, i apostolat familiar. Per tal d'interessar a tots els sacerdots directament i, a través d'ells, a tots els diocesans, s'acordà per unanimitat celebrar un encontre i una convivència sacerdotal.

La Convivència sacerdotal se celebrà els dies 14 i 15 de febrer del 1983. Sota la presidència del propi senyor Bisbe es treballà en grups, assignant a

cadascun d'ells un tema considerat de major actualitat i urgència a la diòcesi. Al llarg de la convivència sorgí i la idea anà madurant el celebrar una Assemblea Diocesana eclesial i, més concretament, la realització d'un Sínode Diocesà, segons les disposicions i normes del recent publicat Codi de Dret Canònic.

El que es pretén amb aquest Sínode Diocesà és el següent: 1) Estudi del "ser" i del "quefer" de l'Església per descobrir les activitats específiques, 2) aconseguir que les Parròquies arribin a ser autèntiques comunitats d'evangelització; 3) que pugui ser una ajuda en la pròpia conversió i una ocasió —amb motiu de la participació activa— en l'augment i vitalitat de militants.

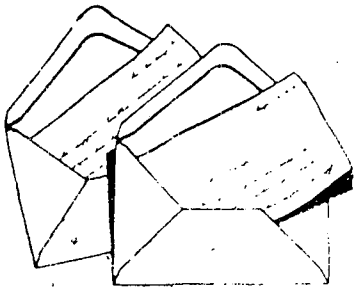
Josep M.ª Ribes

SUMARI

Una parròquia
premiada i injuriada
ahora.
Pàg. 5

Resum del document
sobre la teologia
de l'alliberament.
Pàg. 11

Les escoles cristianes
a la recerca de
la seva proposta
educativa.
CENTRALS

una trobada amb Déu i amb mi mateix. M'agrada la tranquil·litat per poder meditar i escriure, llegir... Per això els agrairia si hi hagués possibilitats, poder publicar en la revista, els llocs i adreces de monestirs i convents amb albergueria, que existeixen a Catalunya.

Julio Fonollosa Obiol

N. de la R.: En diferents ocasions hem publicat això que demana aquest lector, encara que no de forma sistemàtica i ordenada com en el suplement de ABC. El suggeriment el tindrem en compte i àdhuc intentarem de seguir-lo.

A Amèrica no hi ha sants indígenes

La progressiva aproximació del cinc-cents aniversari de l'arribada dels europeus al Nou Continent, ha fet plantejar-me més d'un cop aquesta pregunta: fou això, realment una empresa evangelitzadora?

Em sembla que el millor terme que pot marcar el grau d'evangelització d'un poble, és la quantitat de cristians proposats com a models dignes de veneració per les seves vides exemplars, o sigui els SANTS. Doncs bé, al cap de tot aquest temps, només tenim als

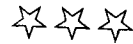
altars una santa pell-roja: Caterina Tekakwitha, com tothom sap. Els altres sants del continent Amèrica, la meua pròpia patrona entre els quals, eren descendents d'europeus transplantats, o sigui que la seva fe no era adquirida a través d'una tasca missionera, sinó heretada dels avis.

De tot això en trec una conclusió tristíssima: com que no podem pas acusar l'Església de desinterès envers les ànimes, aquest migradíssim fruit de neòfits indígenes em penso que cal cercar-lo en la crueltat dels "conquistadores", que va fer que a aquells nadius els arribés l'extermini primer que la paraula de Déu.

I llavors, això ja no es evangelització, sinó senzillament, substitució d'una raça humana pagana per una altra que, teòricament si més no, es professava cristiana. Potser aquest ha estat l'origen del "cristianisme" de les Amèriques, que avui presenten aspectes tan anticristians com les lluites socials i polítiques de l'hemisferi Sud.

No pretenc pas, però, dogmatitzar, sinó exposar el meu punt de vista. Si algú em demostrés que m'erro li ho agrairia i m'alegraria, ni que fos solament per alliberar l'Europa d'una vergonya ètnica.

Rosa Respall

A Francesc d'A. Picas

He llegit la vostra col·laboració a la nostra revista (22-28/7/84). Comparteixo la primera part que hi exposeu i comprenc la nostàlgia que expresseu en la segona part del vostre article i que, en el fons, també comparteixo, però...

Meditant —com demaneu de fer— sobre el vostre text, deixo-me dir-hi quelcom per si pot servir per a l'anàlisi que considereu, també, que cal fer-ne.

No podria ser, bon amic Picas, que aquest silenci hagués esdevingut un contrapès —crec que intuïtiu, no pas exprés— a l'abús que la política passada va fer del sant nom de Déu?... I un respecte, precisament, a no voler "utilitzar-lo" en favor propi o d'un programa polític o, fins i tot, d'uns interessos que Ell ha deixat en mans dels homes?...

"...i al César el què és del César" ... "No he vingut a resoldre els vostres plets..." ... "No tot aquell que em diu, Senyor, Senyor... sinó el que fa la voluntat del Pare..." ... "pels fruits els coneixereu..." ...

Una lletra ha de ser breu i acabo. Només que considerant que hi ha una comunió entre nosaltres he intentat comunicar-me amb vos per si podem, entre tots i amb la millor bona voluntat, retrobar l'equilibri d'un text que us sembla que coixeja. Gràcies.

Josep Nadal i Canals

N. de R. Es publicaran, preferentment, les cartes escrites a màquina a doble espai i d'una extensió màxim, d'un foli. La Redacció no es compromet a retornar les cartes no publicades ni a contestar-les particularment.

avisos i comunicats

SOLEMNITAT DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ. Diumenge, 22, a les 8.15 h. matí. Santa Missa transmesa per Ràdio Nacional d'Espanya. Dilluns, dia 24, a les 10.30, concelebració eucarística presidida pel cardenal-arquebisbe, doctor Narcís Jubany. Amb motiu del centenari del naixement del mestre Antoni Pérez Moya, prendrà part en l'acte l'ORFEO GRACIENC, sota la direcció del mestre ANTONI PEREZ SIMÓ. Pel matí hi haurà també missa a les 8, 9, 12.30, 13.30 i 14.30 hores. Per la tarda, a les 6, a les 7.30 i a les 9. Cada dia fins el dia 1, continuarà l'Octavari. A les 7.30 tarda, exercicis de devoció a la Maré de Déu de la Mercè. A les 8, Santa Missa.

18 a 20.30 horas. Telèfon: 254 19 63.

"JOVES QUE CANTEN VIURE EN PLENITUD".— El dissabte, dia 22 de setembre, a les sis de la tarda, al Palau de Congressos, sala 7 (Fira de Mostres de Barcelona), se celebrarà la segona edició del Festival "Joves que canten viure en plenitud". A la primera part del Festival s'interpretaran les cançons seleccionades pel jurat, i tot seguit es farà l'entrega de premis als guanyadors.

FRATERNITATS DE BETÀNIA DEL GERMÀ CARLES DE JESÚS (FOUCAULD).— Obrim novament el cicle d'espiritualitat, i us invitem a compartir el dia de Desert (Recés), el vinent 23 de setembre, amb el tema: "L'ANUNCIACIÓ DE MARIA VISCUDA AVUI", predicat pel pare Juan Miguel González Feria, de la Casa de Santiago. Lloc: Trafalgar, 70, 1er, 1.ª. Telf. 301 71 77. Horari de 10 a 19 hores. Es prega avisar abans.

INSTITUT DE TEOLOGIA DE BARCELONA.— S'ha obert el termini d'inscripció per aquelles persones interessades en cursar el trienni de teologia. Les classes s'imparteixen en horari nocturn. Per a informació: Diputació, 231 (Seminari), de dilluns a dijous, de

AJUDA'NS A SALVAR UNA VIDA!

- TELÈFONS DE LA VIDA: 204 71 11 i 247 31 20
- Centres d'acollida de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

PRO-VIDA
ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE
A LA VIDA HUMANA

Bonaplata, 42, 1.ª
08034-BARCELONA

COL-LABORI PERSONALMENT
O FENT-SE SOCI

AVUI

Prensa Catalana S.A. Consell de Cent, 425, Barcelona, 9. Telèf. 246 60 00 (10 línies) Telex 54063.

VULL REBRE INFORMACIÓ, SENSE CAP COMPROMÍS, DE LES CONDICIONS I MODALITATS DE SUBSCRIPCIÓ AL DIARI AVUI.

NOM I COGNOMS .....

ADREÇA .....

POBLACIÓ .....

— BARCELONA, A ..... DEL .....

PREMSA CATALANA, S.A.
Consell de Cent, 425, 6è - Barcelona-9

EDITORIAL

Teologia de l'alliberament, un avís per a tots

La notícia religiosa d'aquests dies, eclipsant fins i tot el viatge del Papa al Canadà, ha estat la instrucció vaticana sobre la teologia de l'alliberament i l'anada del P. Boff a Roma per a parlar d'alguns punts de la seva teologia amb el cardenal Ratzinger prefecte de la Congregació per a la doctrina de la fe.

S'ha parlat i s'ha aescrit molt sobre aquests afers i val la pena remarcar un parell de coses. "La coincidència entre la publicació del document romà, diu Ratzinger, i l'entrevista amb el P. Boff, ha estat un atzar que no era previsible i que ha resultat nefast." La conversa amb el teòleg brasiler, ha assenyalat el cardenal, "ha estat la conseqüència d'un intercanvi de cartes iniciat pel P. Boff i fou una iniciativa seva —del 'bon P. Boff' precisa el cardenal— de sotmetre a la Santa Seu els temes del seu darrer llibre que han suscitat discussions al Brasil".

Pel que fa al teòleg franciscà, cal posar de relleu certes declaracions seves que han estat poc o gens reproduïdes en les informacions d'aquests dies. Tot just arribat a Roma declarà que "esperava que el diàleg fos fructuós" i que "la missió de la Congregació per a la Doctrina de la Fe era la d'aclarir els punts obscurs o els errors possibles" i que aquesta era "una missió legítima de l'Església". Referint-se més endavant al document sobre la teologia de l'alliberament digué que "facilitava el diàleg entre el Magisteri i els teòlegs".

Referent a aquesta instrucció doctrinal, és important subratllar que, com ha dit el mateix cardenal Ratzinger, "no vol pas posar traves a la promoció de l'Amèrica Llatina, sinó més aviat alliberar-la de certes doctrines, de certs obstacles, i ajudar l'Església a l'Amèrica Llatina a veure amb claredat quina és la seva tasca en l'alliberament integral de l'home". "El que hem condemnat, afegeix el cardenal, és la identificació de la fe amb una opció política, la ideologització de la fe, la confusió de les idees."

Referent-se concretament al marxisme el cardenal precisa "el sistema de Marx ha desenvolupat una visió del cristianisme que li és essencialment contrària. Això no exclou, tanmateix, que en el marxisme hi hagi elements vàlids que poden ser utilitzats raonablement en el marc d'una crítica "rigorosa".

Creiem que també cal tenir molt presents els quatre punts més importants del document, segons monsenyor Quarracino, president del Consell episcopal llatino-americà i bisbe d'Avellaneda (Argentina): En primer lloc la instrucció vol precisar "algunes desviacions i alguns perills per a la fe, la moral cristiana i la disciplina de l'Església que comporten algunes formulacions de l'anomenada teologia de l'alliberament", sense referir-se a autors o a textos concrets, encara que la instrucció hagi estat "redactada tenint en compte els uns i els altres".

El document, diu també monsenyor Quarracino, "és certament crític, però no és radicalment negatiu, ja que, no sols admet la possibilitat d'una reflexió teològica sobre el tema de l'alliberament, sinó que en reconeix les riqueses doctrinals i pràctiques i admet la validesa de l'expressió teològica de l'alliberament".

El president del CELAM precisa encara que la instrucció romana "no és de cap de les maneres una desaprovació d'aquells que han fet una opció preferent pels pobres, ni vol ésser un instrument en les mans d'aquells, que amb mala consciència, tanquen els ulls davant dels problemes enormes de la pobresa i de la injustícia", així com el document esmentat "no pretén ni frenar les experiències apostoliques vàlides ni limitar la llibertat de recerca i d'estudi de la teologia".

Finalment, monsenyor Quarracino assenyalava que el document "conté una invitació a ser estudiat i aprofundit i hauria de provocar un diàleg serè i profund entre els teòlegs, i a l'interior de l'Església". Certament, ja era abusi, però ho serà molt més des d'ara, tant el fet d'acusar de comunista tot aquell que treballa en favor dels desvalguts, com pretendre que sols "casant-se" amb una forma o altra de marxisme, un cristià pot lliurar-se a l'empresa sempre evangèlica de l'alliberament de qualsevol forma d'opressió.

"Què ens passa als catòlics espanyols?"

Aquest és el títol que, a les acaballes del curs —el 23 de juny propassat—, introduïa, a la revista Ecclesia, un escrit de monsenyor Fernando Sebastián, Bisbe Secretari General de la Conferència Episcopal Espanyola.

Potser fóra bo que, quan ens apropem al començament d'un nou curs, reflexionéssim el que monsenyor Sebastián diu, ja que el que ell ha pretès és fer un diagnòstic. I un diagnòstic fet per un bon metge mereix l'atenció de qualsevol que estimi la salut.

Monsenyor Sebastián redueix el seu diagnòstic a quatre punts: a) atonia religiosa, b) fragmentació, c) inoperància apostòlica, d) falta d'actualització.

Jo sempre he pensat que els diagnòstics culturals són imprescindibles per viure com a persona humana. L'home s'ha de comprometre amb el seu judici personal sobre les formes que pren la vida humana damunt la terra —que això és, al capdavant, la cultura—.

Ens hem d'adonar que no sempre la vida humana es desenvolupa humanament. De manera que el veritable progrés ens exigeix que rebutgem les formes deshumanitzadores i promocionem les humanitzadores.

També he pensat sempre, seguint el Magisteri de l'Església, que, no pel fet de ser divina, l'Església deixa de ser humana i, per tant, sotmesa a les realitats culturals pròpies dels homes.

Per això els catòlics hem de fer diagnòstic de la nostra Església. No per passar comptes a Déu, ja que ningú no és qui per a judicar la forma com Déu s'ha volgut donar als homes; però sí per anar cercant la forma més fidel de resposta. I m'atreveria a afirmar que en aquesta recerca no ens podem reduir a la denúncia sociològica, sovint allunyada de l'examen de consciència que exigeix penediment.

Per això m'agradaria ser capaç d'ajudar els lectors —com desitjo que m'ajudin— a reflexionar sobre el que diu monsenyor Sebastián de tal forma, que tots plegats féssim un pas endavant en la fidelitat i en l'amor a Jesucrist, present en la seva santa Església.

Monsenyor Sebastián diu en el primer punt que "la nostra Església no és una Església de convertits". És veritat. Ens hem de convertir. Però no ens convertirem si no estímem. Hem d'estimar Déu, hem d'estimar els homes, hem d'estimar Déu fet home, hem d'estimar la seva Església, hem d'estimar Maria per la qual ens va ser donat el Fill de Déu, hem d'estimar el Papa, fonament de l'edifici eclesial.

Si estiméssim de debò, no ens faria vergonya confessar la nostra fe, sentiríem la necessitat d'apro-

fundir-la sota el guiatge del Magisteri i també la necessitat de fer-la conèixer; no ens faria por el ridícul, agrairíem els sagraments, ens sentiríem Església amb joia.

Pel que fa al segon punt, la fragmentació, hem de reconèixer que és certa. Jo vaig sentir de boca d'una autoritat pastoral de Catalunya que "la nostra Església s'està protestantitzant". No valorem la pregària de Jesús: "que siguin u". En tot cas, amb excusa de pluralisme, cadascú es posa a sí mateix com a fonament d'unitat. Estem embadalits amb la democràcia rousseauiana que substitueix la Veritat per l'Opinió. I fàcilment concebem l'Església com una superdemocràcia, en la qual tot s'hauria de discutir per tal d'arribar al "consens".

Sembla que ens sàpiga greu que Jesucrist hagi dit "la Veritat us farà lliures", i anem actuant com si fos la llibertat la que ens hagués de fer veritables. No ens recordem que és l'Esperit Sant qui ens concep en el si de l'Església, i no aquesta o aquella ideologia en el si d'aquest o d'aquell grup.

L'Església és sobrenatural. El naturalisme —pensar que l'Església és una institució com qualsevol altra, o que no és institució perquè això fereix la nostra llibertat— acaba fent innecessària en el nostre cor l'obra de Jesucrist.

El tercer punt —la inoperància apostòlica— diu monsenyor Sebastián que "és el resultat de les dues anteriors". Si no estímem la nostra Església, si cadascú se la fa a la seva mida esmenant la plana al mateix Déu que ens l'ha donada ¿com podem tenir zel apostòlic per a difondre-la?

El sobrenatural ens sembla poca cosa —gairebé no ens atrevim a confessar una Església que ens salva del pecat—. Si no ens salva de res més...! —semblen dir-nos els uns als altres—. "Primer vam pensar, amb raó —diu monsenyor Sebastián—, que creure en Déu ens havia de portar a un compromís temporal, després ens van dir que creure era comprometre's, després va semblar que aquest compromís havia de passar per una opció política d'esqueres, més tard se'ns ha anat dient que el compromís polític d'esqueres és ja el contingut real i secularment vàlid de la fe. Aquest procés líquida les arrels de la fe i de l'Església". ¿Com és possible oblidar que el fruit específic de l'Església és la santedat? Res no ens la pot substituir. Tant és així que la nostra comunió o és la de sants, o no és pas res.

En el quart punt, la falta d'actualització, diu monsenyor Sebastián que estem massa pendents de formes i d'estils i hem oblidat la substància mateixa de la nostra fe. Realment Déu no ens judicarà per si hem estat pre o postconciliaris,

pel nostre progressisme o conservadorisme, per si hem seguit aquests mestres o aquells. Ens premiarà o ens castigarà pel fet d'haver-lo servit o no en els nostres germans. I fixem-nos que servir el Fill de Déu i Fill de l'Home en els altres homes no comporta cap reduccionisme naturalista de la tasca eclesial a la social i política.

Hem de redescobrir en l'Església el Camí per a servir Déu en els homes i els homes en Déu, sense necessitat intrínseca d'estar lligats a partits, a ideologies o a poders humans. Jesucrist, que és Déu i home, i que ha volgut cridar tots els homes a formar part del seu Cos Místic, l'Església, continua cridant-nos a tots: "Veniu a Mi i Jo us alleujaré", "ja no us diré servents sinó amics", "qui no és amb Mi és contra Mi", "qui perd la seva vida per Mi la guanyarà", "sigueu perfectes com el vostre Pare celestial és perfecte", "Jo seré amb vosaltres fins a la consumació dels segles"...

Déu ens ofereix la seva vida en l'Església. Penso que el seny ens imposa l'única resposta digna: dir sí a Déu i a l'home —imatge seva cridada a esdevenir fill seu— sense condicions. Però aquesta resposta és la santedat.

¿Què ens passa als catòlics espanyols? Potser que, tant els d'ací com els d'allà tenim vergonya de la santedat i, com a conseqüència, de l'Església, ja que la santedat és el seu fruit específic, si bé és evident que ha fruitat en tots els camps de la cultura humana. Al cap i a la fi, la santedat és la maduresa, la plenitud, d'una persona humana que ja no solament és imatge de Déu, sinó fill seu.

Si els catòlics espanyols recuperéssim la santedat de vida com a ideal, probablement fins ens faríem notar molt més en la societat. Perquè, tal com va dir Joan Pau II en la seva primera encíclica "Redemptor Hominis", Jesucrist no ha vingut a llimar cap valor humà, sinó a dignificar-los tots infinitament.

Jo no sóc ningú per a donar consells, però crec que tots plegats els catòlics d'aquestes terres faríem bé d'il·lusionar la nostra vida amb l'ideal de la santedat. La santedat actualitza totes les riqueses de l'home, les naturals i les sobrenaturals. Una Església sense santedat és un absurd.

¿No hauríem d'examinar la nostra consciència, no fos cas que, amb un naturalisme del matís que sigui, estiguéssim fent de la nostra Santa Mare Església un absurd ensopit, incapaç d'entusiasmar ningú?

Pau López
Castellote

Catalunya
Cristiana

Difusió
controlada
per O.J.D.

Edita: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Redacció y Administració: C/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona
Tels. 215/2739 - 2805 - 2433.
Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Impressió: Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L.
Dipòsit Legal: B.3030 - 1958

Suscripcions anuals:

Catalunya: 2.500 pessetes; reste de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 3.000 pessetes.
Europa: 7.000 pessetes.
Amèrica, Àfrica i Filipines: 10.000 pessetes.
Oceania: 12.000 pessetes.

Gerents interessats en
algun candidat truqueu
a l'Associació Cristiana
de Dirigents. Tels.
319 77 21 - 318 79 77.
(De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANGUR"

O tenir cura d'ancians.
Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils.
Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes
béns industrials.
INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador.
Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb
gran experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu.
INEM 109.678.

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i francès.
Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i
"aprestos".
INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa.
INEM 19.475.446

APARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap
de magatzem.
INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions
humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTA

Administrativa.
INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departament,
encarregada d'una botiga,
relacions públiques,
assistenta social.
INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràctiques
matins.
INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magatzems.
INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar
Construcció i Béns d'equip.
INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell.
Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb
experiència. Contracte mercantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINYER SUPERIOR

Amb experiència en Direcció.
INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes químics.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, caixa
per transports, magatzems,
etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu
només matins.
Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material
audiovisual.
Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica,
planificació financera, costos,
control de gestió i coneixedor
temàtica fiscal.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA-

Recepcionista amb experiència.
INEM 17.448.822.

VENEDORA

objectes regal i sanitaris.
INEM - 115.429.

OFICIAL 1.ª EBENISTA

INEM 23.318.186.

DIRECTOR ADMINISTRATIVO

Con experiència. Contrato
Mercantil.

ADMINISTRATIVA I-O

DEPENDENTA
INEM 35.432.803.

OFICIAL 3.ª TORNER

INEM 36.491.459.

SECRETÀRIA

De gerència o advocat.
INEM 111.496.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, comptable
i financera. Contracte
mercantil.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I APRESTS.

INEM 49.769.

ADMINISTRATIVA

amb experiència.
INEM 20.302.647.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

SECRETÀRIA

Gerència i experta export-
import. INEM 37.988.149.

AUXILIAR

Administrativa i relacions
públiques. INEM 38.478.
279.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA

O dependenta. INEM
35.053.491.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA.

INEM 36 969 329.

ENGINYER,

industrial, adjunt direcció
general. INEM 48.383.

Varis

ES VEN PLAÇA PARKING

Prop de la plaça de Sarrià. De
particular a particular. Tel.
215 27 50.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, IN-
FERMERS, PUERICULTORES,
AUXILIARS. Informes:
Tel. 245 37 58.

RESIDENCIA

senyores Meridiana,
272, 7è, metro Sagrera. Tel. 340 84 41. Direc-
ció Religioses Agustines.

LLOGARÉ

habitació sols dormir a
persona respectable. Sol.
licitaré informes. Truqueu
al 257 04 02.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys

Taller especialitzat
Èsmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General

Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic

Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

NOI jove 23 anys, desitja
conèixer noia catalana amb
fins matrimonials. Tinc casa i
negoci propi. Tel. 650 14 91.

NOIA cerca amstat amb al-
tres noies de no més de 35
anys per sortir i compartir
aficions, especialment músi-
ca. Demano i ofereixo serie-
tat. Escriuiu a l'apartat de
Correus n.º 24.328 de Barce-
lona.

ENG. TÈC. AGRÍCOLA s'ofe-
reix per masover o similar.
Tel. 317 27 61 de 20 a 22
hores.

VENC pis, 3 dormitoris, 100
m2, garatge opcional. Bada-
lona, magnífica urbanització
Lloreda, unit Metro o autopis-
ta centre Barcelona. Tel. 397
89 41.

Vendes

VENDA

xalets prot. oficial, 3 cam-
bres dobles, bany complet,
cuina equipada, menjador-
estar amb llar de foc, garat-
ge magatzem, jardí i valla.
Lloc Joncosa Montmell
(Vendrell-Tarragona). Infor-
mació: Tel. 93/345 65 94.

FINQUES GUANTER
(A.P.I.)

Apartado de Correos 35

VENDA DE XALET I APAR-
TAMENTS en els millors in-
drets de L'Escala (Costa Brava).
Preus interessants FINQUES
GUANTER (A.P.I.) Avinguda
Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra
per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho,
junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a
CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on. Barcelona-7.

NOM

ADREÇA

POBLACIO

Tel

PREU LINIA

50 ptes.	
100 ptes.	
150 ptes.	MES
200 ptes.	
250 ptes.	SETMANES
300 ptes.	
350 ptes.	

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu
de l'anunci pel nombre d'insercions
Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer
València, 244, 2on. Barcelona-7.

Si som
els que
per la Justícia
seran molts els que
tindran Pau.

"Ginesta" és el nom d'una escola situada a la barriada barcelonina de la Guineueta. Forma part dels mateixos edificis de la parròquia de Sant Mateu. És parroquial i constitueix un punt d'atenció preferent dins la pastoral d'aquesta parròquia, fundada el 1964. Però l'escola té unes arrels molt més antigues...

Una presència d'Església en temps difícils

En els foscos anys quaranta, l'actual La Guineueta era un barri incipient i pobre: unes quantes barraques escampades, entre vinyes i camps. Encara s'hi podia veure un aqüeducte que hi portava l'aigua per regar... Com en tants d'altres indrets deprimits socialment, allà no hi acudia ningú a donar un cop de mà als problemes greus dels seus habitants, ni Ajuntament ni particulars... Ningú, fora d'una colla de joves que hi inicià un centre catequètic i social. Així començà el primer esboç del que seria, anys a venir, la parròquia de Sant Mateu. L'actual bisbe Josep Capmany, hi anava a celebrar missa cada diumenge.

Escola, en primer lloc

Ja aleshores es donà prioritats, entre totes les accions possibles, a la tasca educativa. El centre Virtèlia, de tant de prestigi a Barcelona per la seva pedagogia, el seu cristianisme i la seva catalanitat, muntà a la Guineueta una escola de dia i una escola nocturna, amb personal voluntari. L'escola de dia tingué menjador. Al voltant d'aquest nucli educatiu, tenien lloc les altres activitats: catequesi dominical, colònies de vacances d'estiu, conferències... Va ser un bon treball, ateses sobretot, les circumstàncies d'aquells anys.

Neix la parròquia

Quan, a l'agost de 1964, mossèn Josep M.ª Comerma va rebre l'encàrrec de promoure una nova parròquia a la Guineueta, la barriada —i el temps— eren ja uns altres. S'havia iniciat un procés d'urbanització, havia crescut el nombre d'habitants i s'anava cap a la normalització com a barri ciutadà del que havia estat un suburbi. Per això la nova parròquia, tot valorant i aprofitant la tasca realitzada fins aleshores en aquella catequesi, inicià una acció decidida de superació de l'esperit de beneficència i de tota ombra de paternalisme. Es passà de l'antic repartiment de queviures, a formes de promoció social més pròpies del moment. I recollint la tradició iniciada, es prengué la decisió d'impulsar l'acció escolar, apuntant, ja de bon començament, cap a una escola que fos, alhora, cristiana, catalana i activa.

"Ginesta"

Sota la iniciativa de mossèn Comerma, els pares d'alumnes prenen el protagonisme de l'escola i els antics col·laboradors de

Premiada i injuriada alhora

Virtèlia es converteixen en una associació d'amics de l'escola. Aquesta pren el nom de "Ginesta". La primera assessora pedagògica que hi col·labora, per tal d'ensenyar-ne les línies de futur, és la coneguda mestra Maria Antònia Canals. "Ginesta" comença, així, a realitzar una activitat que respon a una necessitat preeminent de la barriada. Cal recordar que, en aquells moments, només hi havia a La Guineueta, aquesta escola parroquial i una de particular, l'Acadèmia Molina.

La lenta consolidació

El treball realitzat, d'aleshores ençà, ha estat d'un progrés constant i difícil, gens espectacular, però molt eficaç. En l'aspecte material, les ampliacions han estat contínues. En l'aspecte educatiu i d'organització, s'ha arribat a una plena responsabilització de l'associació de pares i a una reconeguda qualitat pedagògica. Ara és escola parcialment subvencionada, i té dos cursos de pre-escolar que amb els 8.è d'EGB, fan uns 270 alumnes. L'actual president de l'Associació de Pares, Francesc Villajusana i la directora del col·legi, Maria-Dolors Giralt, amb el promotor, el rector de la parròquia de Sant Mateu, i els professors i els pares, han tingut la satisfacció de rebre el Premi Baldiri Reixach 1984, com a reconeixement a la

tasca pedagògica realitzada, com a escola que imparteix l'ensenyament en llengua catalana en una barriada on l'aprenentatge del català no és fàcil. Però no tot són satisfaccions. Precisament després de l'obtenció d'aquest premi, ha sorgit un conflicte que s'ha manifestat de la manera més insòlita, atesa la situació democràtica del nostre país.

La rel del conflicte

Tot ha vingut per mor dels terrenys que ocupa l'escola. Des de l'any 1962 l'antiga Comissió Pro-

vincial d'Urbanisme de Barcelona assignava i reservava una superfície de 2.100 metres quadrats per a les instal·lacions parroquials de Sant Mateu. La parròquia —que ara ocupa només una part d'aquest terreny, juntament amb l'escola— tindria l'ús de superfície, a perpetuïtat, d'aquell solar. Al moment d'escripturar-ho, el notari detectà un defecte formal important: un organisme públic no podia cedir un terreny a perpetuïtat. Això obligà a replantejar el tema, aquesta vegada davant l'Àrea Metropolitana. I aquesta va resoldre la qüestió canviant la cessió a perpetuïtat per cessió d'ús de superfície per a 75

anys. La cosa quedava així solucionada.

Una estranya protesta

Quan, la mateixa escola, per boca del rector de la parròquia, va fe pública l'adjudicació definitiva del terreny, en la forma indicada, i va comunicar la voluntat de procedir a la utilització com a pati d'una part del terreny encara no utilitzat, sorgí una protesta airada d'uns pocs veïns. L'he qualificada d'estranya, no perquè sigui res d'estrany ni blasmable que hom protesti, sinó per les següents característiques:

—No s'ha adreçat a qui calia fer-ho: els qui han concedit el terreny, en aquest cas l'Àrea Metropolitana.

—No s'ha dut a terme per conductes legals, els propis d'un Estat de dret.

—S'han realitzat unes agressions a les parets de l'escola, amb forma de pintades que n'omplenen tota la superfície, que causa un perjudici econòmic important.

—S'ha recorregut a la injúria personal al rector, amb frases escrites, i també s'han organitzat injúries públiques a la religió amb paraules, representacions, ninots, un conat d'incendi...

—Tot això ha tingut lloc impunement. Fins i tot, durant setmanes, un grup de persones ha iniciat pel seu compte obres per convertir en plaça el terreny concedit a l'escola. Sembla que a La Guineueta poden passar coses que no passen —sortosament— enlloc més, sense que hi intervengui cap autoritat.

—La protesta té lloc en una barriada en la qual els espais lliures i verds són abundosos.

—Malgrat la presència fugaç d'alguna personalitat de l'Arquebisbat, tampoc no s'ha fet pública una defensa del rector de Sant Mateu, atesa la gravetat dels atacs i el fet d'haver hagut d'interrompre el funcionament normal de la parròquia.

"CATALUNYA CRISTIANA" ha volgut que els seus lectors coneguessin aquesta situació que, sincerament, lamentem.

Màrius Llançó

ARA MATEIX

Una anècdota dolorosa

El nostre setmanari informa avui d'uns fets sobre els quals cal reflexionar: em refereixo als esdevinguts a l'escola parroquial "Ginesta", del barri de "La Guineueta".

Tenim, provinent d'anys socialment difícils, una petita però valuosa tradició d'entesa cordial entre les noves parròquies que han anat sorgint en els nous barris i les institucions civils que, de primer clandestinament, després en la legalitat, hi han dut a terme accions diverses de promoció. Associacions de veïns, obrers d'empreses en conflicte, les comissions obreres en la seva gestació, i tota mena de col·lectius han trobat aixopluc a les parròquies. Sovint les primeres escoles, les primeres assistents socials, la primera cooperativa d'habitatges i tantes altres iniciatives han sorgit al redós de la parròquia del barri. Això ha anat fent un teixit de bona amistat, més enllà del cercle estret de la comunitat parroquial, entre parròquia i grups i persones que militen pel bé comú, des d'ideologies diverses. S'ha dit, amb raó, que s'ha anat superant força l'anticlericalisme visceral d'altres èpoques. Cal dir que això ha estat possible perquè també els catòlics hem anat superant una certa oposició, no menys visceral, a accions de canvi social, sobretot si no eren presidides pel senyal de la creu. Especialment després del Concili i de textos com "Pau a la terra", de Joan XXIII, ens hem adonat més clarament del sentit de la paràbola evangèlica: molts que refusen aparentment "anar a la vinya", de fet hi van; i alguns dels qui vénen al temple a dir "sí pare, me n'hi vaig ara mateix", després resulta que no se'ls hi veu... Això ens ha portat a cercar convergències més

fondes que la de la simple pràctica religiosa... Però això no vol dir que no hi hagi discrepàncies entre la manera de pensar i d'actuar dels cristians i les dels altres. També hi ha diferents maneres d'opinar, legítimament, entre els cristians mateixos. Temes com els serveis socials, les escoles, i punts doctrinals cristians amb incidència en la manera d'entendre i organitzar la societat... es presten a nombroses i fonamentals discrepàncies. Però, hem d'abandonar, a causa d'aquestes diferències, aquella amistat? Només sota la fèrula d'un perseguidor comú ens ha de ser possible entendre'ns?

Les discrepàncies cal resoldre-les civilitzadament. I això no s'ha fet a La Guineueta. L'insult, la burla, la injúria baixa i generalitzadora; no són admissibles. Cal el diàleg franc i, si hi ha conflicte insuperable d'interessos, cal el recurs a les vies jurídiques adequades. L'acció directa no té justificació en una societat democràtica.

No voldria exagerar ni pensar que aquesta flor pudent hagi de fer estiu. De moment, es tracta d'una anècdota. Però d'una anècdota dolorosa, perquè constitueix un agravi immerescut a una persona, el rector de la parròquia, i a una història de quaranta anys d'acció social dels cristians de Barcelona en una barriada.

Les persones amb responsabilitat social o política i, per tant, amb influència sobre el barri, haurien de meditar seriosament sobre les conseqüències d'una actitud passiva que abonés una escalada emocional que podria resultar irreversible.

J. Carrera Planas

NOTA DEL COL·LEGI DE RECTORS DE BARCELONA

"Davant els procediments ofensius contra el rector d'una parròquia de la ciutat, contraris a les lleis de l'educació i el respecte a les persones que es dediquen al millorament moral i espiritual d'un barri amb total dedicació i entrega, el Col·legi de Rectors de Barcelona vol expressar la seva adhesió a mossèn Josep M. Comerma i demana i espera que s'esclareixin els fets, i que es vindiqui la desinteressada gestió que realitza en bé de la feligresia de Sant Mateu de la Guineueta".

Pel Col·legi de Rectors de Barcelona,
Antoni Torner, president

Joan Pau II en el IX centenari de la fundació dels cartoixans

No importa tant el que feu, sinó el que sou

Dedicar-se al silenci i a la soledat de la cel.la és l'afany i el programa de l'Orde Cartoixà. Els seus membres, seguint una especial crida de Déu, s'aparten de la tempesta d'aquest món a un refugi segur i tranquil per viure només per a Déu", ha dit el papa Joan Pau II en una carta adreçada als cartoixans en el IX centenari de la fundació de l'Orde.

Oferim els principals paràgrafs del document pontifici.

Ens alegrem amb tots vosaltres pel record de tan feliç esdeveniment; ens felicitem amb vosaltres per la vostra fidelitat de cada dia i aprofitem aquesta ocasió per manifestar a tot l'Orde Cartoixà la nostra més alta estimació i paternal amor.

Com se sap, en els antics temps de l'Església ja existien els ermitans lliurats a l'oració i al treball en llocs deserts; és a dir "els que, deixant-ho tot, donaren nom a aquesta celestial institució".

Els homes senten necessitat de l'Absolut

És necessari que en un món assetjat per la rapidesa que arrossega els homes del nostre temps, vosaltres, tornant a l'esperit original del vostre Orde, persevereu amb fermíssima voluntat en el vostre sant propòsit. Sembla com si aquests temps us exigissin l'exemple i la utilitat de la vostra perseverança: els homes, sacsejats per corrents intel·lectuals, pertorbats i posats en crisi espiritual per tants escrits que s'editen arreu, principalment pels mitjans de comunicació social que tenen una força tan gran per forjar els esperits, i que algunes vegades són contraris a la veritat i disciplina cristianes; aquests homes tenen

necessitat de cercar l'absolut i de veure'l plasmat en un testimoni de vida. La vostra missió és fer-los-hi manifest.

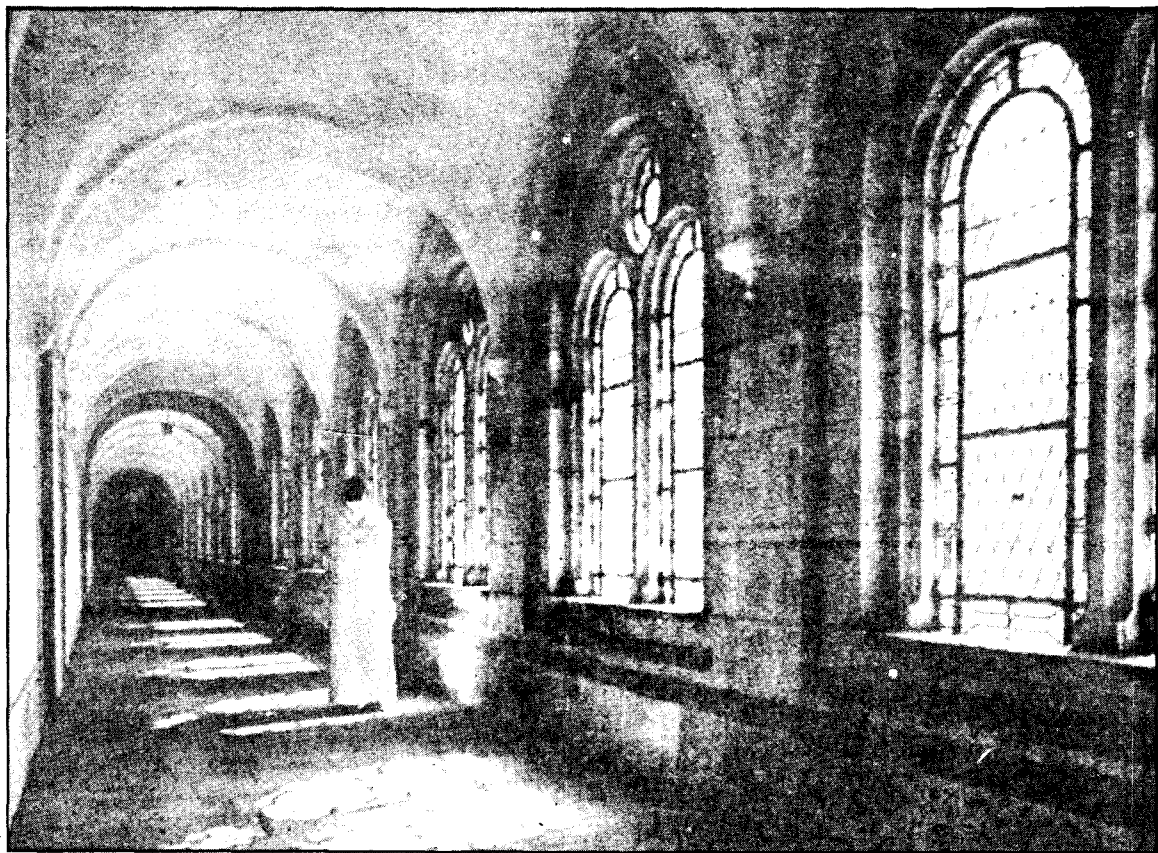
L'Església necessita la vostra oblació

Per altra part, també els fills i filles de l'Església, que es dediquen en el món a les tasques apostòliques, enmig de coses inconstants i passatgeres tenen necessitat de recolzar-se en l'estabilitat de Déu i del seu amor, que veuen testimoniats per vosaltres els que l'heu percebut de manera singular en aquest terrenal pelegrinatge.

La mateixa Església, que, com a Cos místic de Crist, ha d'oferir incessantment el sacrifici de lloança a la divina Magestat —essent aquesta una de les seves principals tasques—, necessita de la vostra fervorosa contribució, de vosaltres que "cada dia persevereu en les divines vigílies".

A vegades no es reconeix la vostra vida eremítica

Cal reconèixer que en els nostres temps, en els quals potser es dóna massa importància a l'acció, a vegades no s'entén ni s'estima suficientment la vostra vida eremítica, sobretot quan manquen tant obrers a la vinya del Senyor. Però contra aquesta opinió cal afirmar que fins i tot en aquests

Pel mes d'octubre el Papa visitarà aquesta cartoixa de Serra (Ca.àbria), fundada per sant Bru con reposen avui les seves restes.

temps els cartoixans han de conservar l'autèntic estil de l'Orde. En consonància a més amb el nou Dret Canònic que, al temps que recorda la urgent necessitat de l'apostolat d'acció, defensa la vocació peculiar dels que són membres d'instituts religiosos exclusivament contemplatius. I això ho fa també pel servei que presten al Poble de Déu, al qual estimulen amb el seu exemple a créixer amb una misteriosa fecunditat apostòlica (cànon 674). Si per aquesta raó, els vostres membres "no poden ser cridats perquè prestin col·laboració en els diferents ministeris pastorals (ib.)", no us és donat exercir, almenys habitualment, altra forma d'apostolat, consistent a concedir a persones estranyes, als desitjosos de recés sagrat, la facultat de romandre per algun temps en els vostres monestirs, ja que això no va amb la vida eremítica.

Mantingueu viu el vostre carisma

Sens dubte, els múltiples i ràpids canvis de la societat moderna, les noves raons psicològiques que influeixen en els esperits, especialment en els joves, i la tensió nerviosa en la qual treballen molts en el nostre temps, poden oferir dificultats a les comunitats cartoixanes, especialment pel que es refereix a aquells que abriguen l'esperança d'ingressar a l'Orde. Per això cal actuar amb fermesa —certament sense ometre l'esforç per entendre les dificultats dels joves— perquè es mantingui íntegre el vostre autèntic carisma i no s'aparti dels estatuts aprovats. Només una voluntat inflamada d'amor de Déu i disposada a servir-lo diligentment en austeritat de vida, apartada del tracte amb els homes, podrà superar els obstacles.

Estimats fills i filles de Sant Bru, l'Església us és a prop; i espera molts dons espirituals de les vostres oracions i de les austeritats que suporteu per Déu: "no importa tant el que feu, sinó el que sou".

900 anys després

Les estadístiques de l'últim desembre donen un total de 520 cartoixos: 419 monjos, 101 monjes, 25 novícies i set novícies, amb tendència a augmentar. Dels monjos, 235 són pares i 184 germans. Viuen en 17 monestirs masculins i cinc de femenins, situats així: els masculins: cinc a Espanya (Barcelona, Burgos, Jerez, València, Zaragoza), quatre a França, dos a Itàlia i un a Alemanya, Estats Units, Anglaterra, Portugal, Suïssa i Iugoslàvia.

Les fundacions o restauracions més recents són: 1971, Portes (França); 1970, Estats Units; 1960, Portugal; 1948, Jerez; 1945, València.

Els monestirs femenins: dos a França, dos a Itàlia, un a Espanya. Al 1967 es va fundar el d'Espanya, a Benifaça (Castelló). A més a més, una comunitat femenina de França i una altra d'Itàlia han canviat de lloc, buscant més soledat.

En fi el 1984 els monjos cartoixos arriben a Amèrica del Sud.

Centre Cultural Femení

Centre reconegut pel M.E.C.
Centre col·laborador de l'INEM.

FORMACIÓ PROFESSIONAL DE PRIMER GRAU

TÈCNIC AUXILIAR SANITARI.
AUXILIAR DE JARDÍ D'INFÀNCIA

CURSET PER A FORMACIÓ D'ADULTS DE L'INEM

Auxiliar de Clínica en Planta.
Auxiliar Puericultora.
Recepcionista d'Hotel.
Educatrices per a Centres d'Ensenyament Especial.

CURSETS COMPLEMENTARIS

Secretariat Mèdic.
Expressió artística en general: pintura en vidre, tela, pisa.

INFORMACIÓ: Gran via, 602 (davant la Universitat). Tel. 317 01 49.

Horari: de 9 a 12 i de 5 a 9. PLACES LIMITADES.

Vaticà dia a dia

El Papa preocupat davant una guerra nuclear

En un telegrama enviat al professor Antonio Sichiichi, organitzador del IV Seminari Internacional sobre la Guerra Nuclear, Joan Pau II ha expressat la seva gran preocupació sobre les conseqüències d'una guerra nuclear.

"El tema de l'infern nuclear i els nous sistemes de defensa —diu el Papa— criden l'atenció, una vegada més, sobre les conseqüències greus que pesarien sobre tota la humanitat en cas de ser utilitzades les armes nuclears."

El Papa anima els congressistes del IV Seminari a "analitzar l'impacte que el problema de les armes nuclears té en la producció d'aliments, el desenvolupament social i la cultura. Tant de bo que

aquesta reunió serveixi per promoure entre els pobles el respecte mutu i la confiança en què han d'edificar la pau".

Hi ha a Espanya, 92 instituts religiosos masculins, amb 29.000 membres

Segons la nova guia de la CONFER, a Espanya hi han 92 instituts religiosos masculins, amb un total de 29.162 membres. D'aquests, 9.366 treballen fora d'Espanya, la majoria a Amèrica (6.907).

Els instituts religiosos amb més nombre a Espanya són els següents: jesuïtes (3.770); salesians (2.001); germans maristes (2.033); germans de les escoles cristianes (1.862); franciscans (1.741); dominics (1.509); claretians (1.445); agustins (1.196); escolapis (1.106); carmelites descalços (1.097) i caputxins (1.161).

Aquestes xifres, comparades amb les de fa quatre anys, no representen quantitativament variacions importants. En total hi ha hagut un descens de 262 religiosos, encara que han experimentat un petit augment dels postulants i novicis dels diferents ordes i congregacions.

Apropament entre anglicans i catòlics

L'apropament doctrinal entre catòlics i anglicans ha estat extraordinari en aquests últims temps. En un document, fet públic l'any 1982, i firmat per la comissió mixta catòlico-anglicana diu, entre altres coses:

"Si el lideratge de Roma va ser el refús en el passat pels qui van pensar que no era fidel a la veritat de l'evangeli i que, per tant, no era un autèntic centre d'unitat, nosal-

tres, reconeixem que l'existència d'un primat universal és necessari en una Església reunificada i que aquest primat, molt pròpiament, pertany el Bisbe de Roma."

Les autoritats soviètiques impediren que el Papa visités Lituània

En un missatge recent als catòlics de Lituània, publicat a Roma, el papa Joan Pau II fa referència, encara que sense citar-la expressament, a l'actitud de les autoritats soviètiques, que l'impediren ser present a la ciutat lituana de Vilnius. El Papa havia acceptat la invitació que li havien fet els bisbes lituans per assistir a la cloenda del cinquè centenari de la mort de sant Casimir, Patró del país, però la reacció del govern va ser negativa.

En el missatge, entre altres coses, el Papa diu: "No m'ha estat

donada l'alegria de realitzar la meua desitjada peregrinació de fe i amor a Vilnius, per agenollar-me en oració davant la tomba del sant i per passar aquesta jornada de cloenda juntament amb la comunitat catòlica; i ni tan sols m'han permès fer-los arribar la meua salutació per mitjà d'un delegat meu".

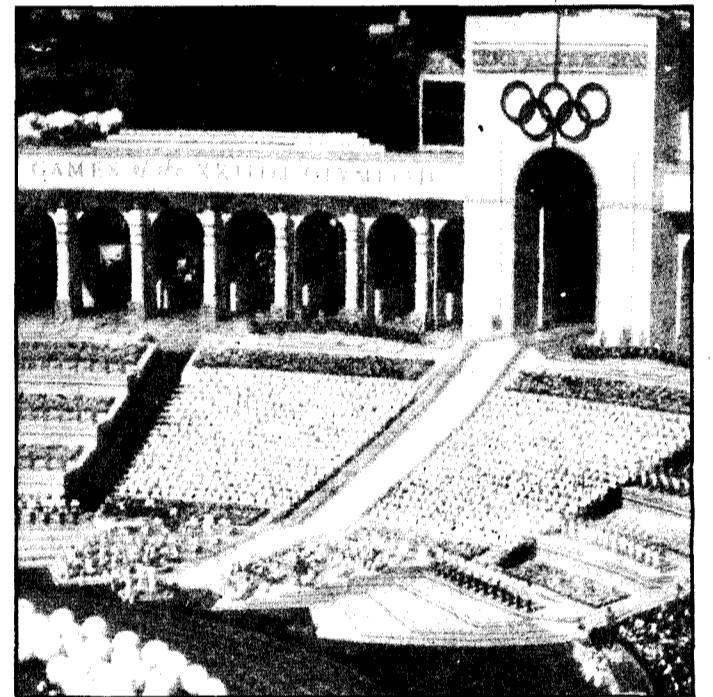
El Papa encomana la intercessió de la Mare de Déu "a tota la comunitat lituana, particularment a la joventut, perquè, alegre amb esperança, forta en la tribulació, perseverant en l'oració i preocupada per les necessitats dels pobres, vagi difonent el missatge de Crist en comunió fraterna sota la guia il·luminada dels seus bisbes".

Els catòlics lituans mantenen molt viva la fe, malgrat que el seu govern ha adoptat envers la religió postures molt intransigents.

El Papa amb un grup folklòric de Santomera (Múrcia)

Un grup folklòric de Santomera (Múrcia), present en una de les últimes audiències generals dels dimecres, va cantar al Papa jotas murcianes, i li va oferir cistells amb productes de l'horta: llimones, pebrots, vi... i també unes castanyoles; i figures de ceràmica. Joan Pau II, com es pot veure en la fotografia, dialoga amb ells interessant-se pels seus treballs i familiars. En assebantant-se el Papa que la mare Esperança, la fundadora de les Esclaves de l'Amor Misericordiós, era natural i filla predilecta de Santomera, va recordar aquesta religiosa, a qui havia conegut en el santuari de l'Amor Misericordiós a Collevalenza.

Missatge de Joan Pau II als Jocs Olímpics de los Àngeles

Amb motiu de la XXIII Olimpíada, que va tenir lloc pel juliol i agost a Los Àngeles, el Sant Pare va enviar un missatge al cardenal Timoteo Manig, arquebisbe d'aquesta ciutat, en el qual entre altres coses deia:

"Aquest gran esdeveniment és significatiu no solament per al món de l'esport, tocant a l'expressió d'amistosa competència atlètica i de compromís per la conquesta dels primers llocs, sinó també pel futur de la comunitat humana, que per mitjà de l'esport expressa concretament el desig de tothom d'una col·laboració i una comprensió universal".

"Transmeto les meves més cordials felicitacions als homes i les dones que representen els seus propis països i espero que es aquesta trobada internacional siguin exemple de pacífica harmonia i fraternitat humana. Sobre ells i sobre tots el que viuen aquesta experiència olímpica invoco abundants benediccions divines."

Desitjo subscriure'm a:

Catalunya Cristiana

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població ..... D.P. ....

Trameto les 2.500 ptes. per gir postal.

Incloc un taló barrat per aquest import.

Prego al Banc / Caixa .....

Agència .....

que se serveixi domiciliat aquest pagament anual, fins a nova ordre, en la meua llibreta / compte n.º .....

Lloc ..... Data .....

Signatura

Remetre aquesta butlleta a:

Redacció i administració:

C/ València, 244. 2on. Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2784 - 2805

GIRONA

El nou Pla de Pastoral de Joventut partirà de la realitat del jove d'avui

"Veure-Jutjar-Actuar", serà el principi clau

per tirar endavant la iniciativa

GIRONA.— El delegat diocesà de joves, mossèn Joaquim Pla, ha donat a conèixer el nou Pla Pastoral de Reflexió i Acció per a consiliaris de joventut de les parròquies gironines. Aquest Pla s'ha elaborat d'acord amb els estudis fets durant el curs 83-84 i amb les conclusions a què arribaren una vintena de consiliaris reunits a Caldes de Malavella el juny passat.

Les línies generals d'aquest Pla són les següents:

—Que faci madurar les persones.

—Que toqui de peus a terra.

—Que sigui evangelitzador (confrontar la realitat amb el pla de Déu).

—Que sigui laical (protagonisme dels laics).

—Que parteixi dels joves tal com són.

—Que coordini la vida de cada dia.

—Que sigui fidel a Crist i a l'Esperit present en les persones.

—Que avanci a partir del que són, atent a la vida concreta de persones i grups.

—Que ens ajudi a trobar la unitat interior.

—Que ens ajudi a cooperar d'una manera pràctica.

A més, el Pla Pastoral de Reflexió i Acció exigeix que sigui avaluable a partir de sistemes de coordinació de Responsables de laics, que prenguin ells mateixos la iniciativa, i a partir de la Taula de Consiliaris. També ha de ser avaluable a partir de plataformes diverses —sectors, zones, moviments...—, de l'ajuda mútua, de la solidaritat amb el delegat diocesà, dels elements que ensenyin a fer de consiliaris.

Àmbit i observacions

L'àmbit en què s'ha de moure el Nou Pla Pastoral ha de ser el de

l'evangelització, del possibilisme, del protagonisme dels laics i de la situació del consiliari. A més, cal procurar que els religiosos, sobretot els que treballen en col·legis, entrin en la dinàmica d'aquest Pla.

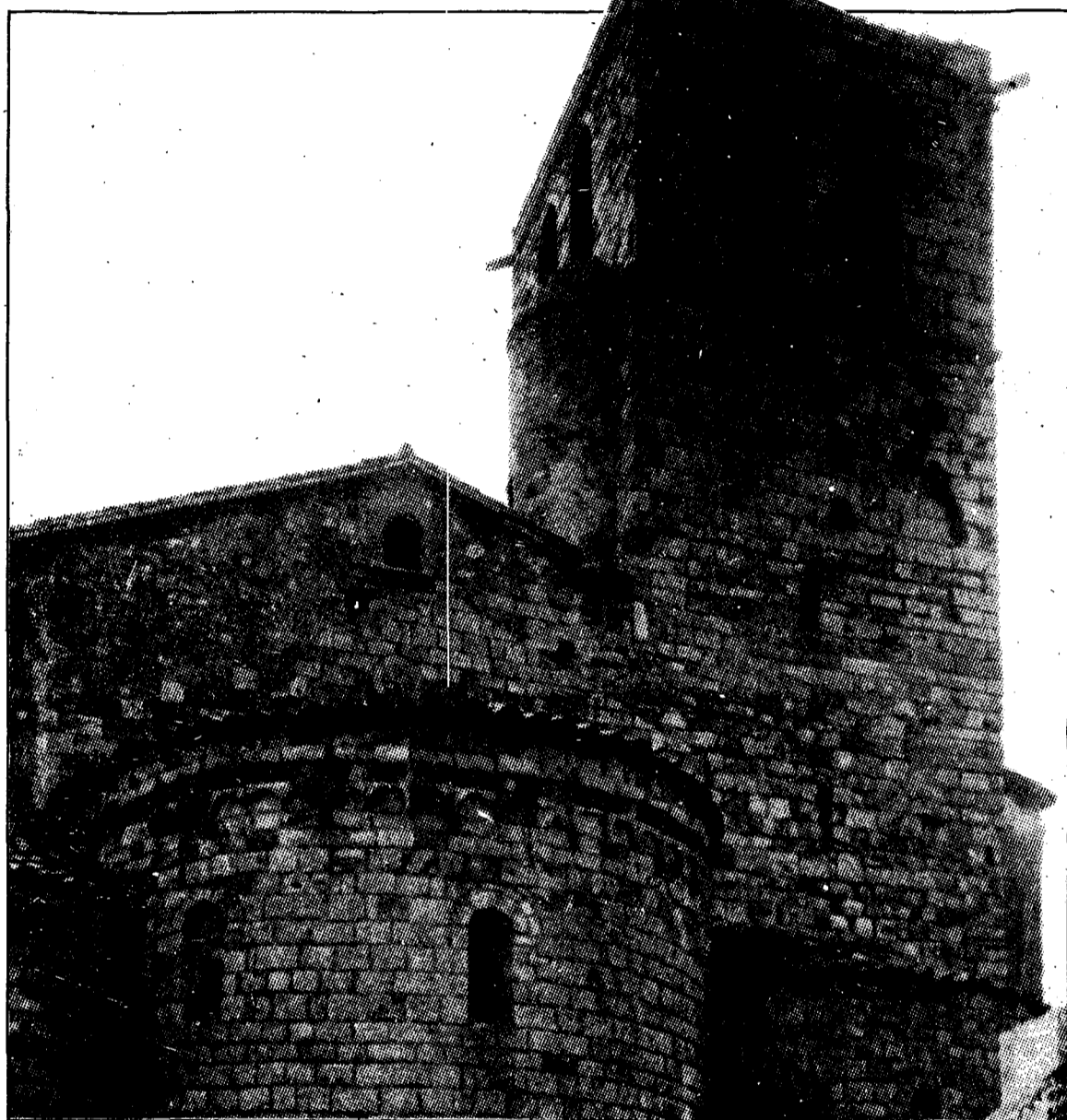
El document afirma categòricament que "La Delegació de Religiosos és una peça clau en aquesta qüestió". També afirma que "aquest Pla Pastoral demana realitzar el treball en grups, potenciant els que ja estan formats i afavorint l'ambient perquè se'n puguin crear de nous".

El Pla és "una ajuda i una pauta per al nostre treball amb els joves", diuen els consiliaris. I afegixen: "No hem d'absolutitzar el Pla, però sí que ha de ser un punt de referència de la nostra acció pastoral els propers tres anys".

Tres etapes

El Pla Pastoral de Reflexió i Acció per a consiliaris preveu el seu desenvolupament en tres etapes: iniciació, aprofundiment i consolidació. En la primera —iniciació— es fa el seguiment de la persona, la seva situació i els seus condicionaments. Les eines per fer aquest treball són el tradicional "Veure-Jutjar-Actuar", el quadern per anotar la vida i el responsable d'equip. A més es faran unes jornades, un recés, una trobada festiva i s'editaran possibles publicacions.

La segona etapa va dirigida a la dinàmica dels consiliaris, als seus recursos (la revisió de Viça), al descobriment de la presència i l'acció de Déu en el treball, la lectura de l'Evangelí, etc. En aquest aspecte s'estudiarà la espiritualitat del consiliari, la coordinació dels equips de treball de consiliaris, etc. Les eines són també el "Veure-Jutjar-Actuar", el Carnet de Consiliari i les Trobades Sectorials.

Per últim, hi haurà una tercera etapa en la qual s'estudiarà què significa fer de consiliari, la Pastoral Diocesana en funció del tre-

ball dels consiliaris, les qüestions de fons de l'acció pastoral, etc. L'objectiu d'aquesta etapa és "realitzar un treball pastoral que englo-

bi tota la vida i les eines són les mateixes de sempre".

M. Caballé

GIRONA

Inserir la vida religiosa en el conjunt de la pastoral diocesana

GIRONA.— El bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, es reuní amb els religiosos i religioses que havien estat elegits per a constituir la Delegació Diocesana per a la Vida Religiosa.

Els religiosos escollits per les respectives comunitats foren els següents: Jaume Boada, dominic, que representarà el sector de religiós que són també preveres; la germana Maria Àngels Gener, benedictina del convent de Sant Daniel que representarà les comunitats de vida contemplativa; el germà Josep Padró, de la Salle, i la germana Maria Dolors Bassols, ve-

druna, representants dels religiosos dedicats a l'ensenyament; les germanes Amàlia Garay, de les Filles de la Caritat, i Benigna Martínez, de la religioses de Sant Josep, per la pastoral sanitària; i la germana Montserrat Palet, vedruna, per les dedicades a diferents serveis socials i als marginats.

La diòcesi de Girona té en aquests moments 1.061 religiosos i religioses dedicats a la vida activa, distribuïts en 111 comunitats. D'elles, 49 es dediquen a l'ensenyament, 36 a la pastoral dels malalts; 10 són religiosos-preveres i 16 comunitats treballen

en diferents serveis socials i d'atenció als marginats.

La participació en l'elecció dels seus representants fou molt alta ja que votaren 732 dels 1.016 que hi tenien dret, és a dir, el 68 per cent. I cal remarcar que les eleccions tingueren lloc a finals de maig, quan el treball és més intens pels que es dediquen a l'ensenyament, i amb prou fines si havien tingut ocasió de conèixer-se i trobar-se.

Les monjes de vida contemplativa no realitzaren cap votació, sinó que les seves superiors es reuniren i escolliren la seva pròpia representant. A la diòcesi de Girona

hi ha un total de nou comunitats d'aquesta mena amb unes dues-centes religioses.

"La finalitat de la Delegació Diocesana per a la Vida Religiosa és la d'ajudar al bisbe en el compliment del doble deure que té en relació amb els religiosos", ha manifestat mossèn Josep Maria Tor. Aquest deure doble és el següent: tenir cura de la vida religiosa en la diòcesi i inserir-la en el conjunt de la pastoral diocesana.

Com es veu, no és un organisme dels religiosos cap al bisbe, sinó d'ajuda a aquest en el compliment de la seva missió en bé de la vida

religiosa. Es per això que la Delegació pren el nom de "Diocesana" i serà presidida pel delegat episcopal per a la vida religiosa.

El criteri seguit ha estat el mateix que va servir per a designar els 4 religiosos que ja prenen part en el Consell Pastoral Diocesà: votar a partir de les comunitats caracteritzades pel treball d'ensenyament, en el món sanitari, pels serveis socials i amb els marginats, o per ésser religiosos-preveres. A més, s'hi va afegir una monja de vida contemplativa en nom de les comunitats d'aquesta classe.

M. Caballé

Els salesians estudien

l'aplicació de la LODE

BARCELONA.— Una cinquantena de Salesians i Filles de Maria Auxiliadora de les diverses Províncies Religioses d'Espanya s'han reunit per estudiar conjuntament algunes de les implicacions de la Llei Orgànica Reguladora del Dret a l'Educació (LODE).

Com és ben sabut, la LODE ha estat objecte de recurs previ d'inconstitucionalitat i encara està pendent de la sentència del Tribunal Constitucional. Però això no impedeix que moltes escoles cristianes es preparin per sortir al pas

de les eventuals dificultats que l'aplicació de la LODE podrà comportar en el futur.

Concretament, els Salesians i Salesianes han fet un estudi sobre el caràcter propi de les seves escoles i han publicat un extens document de treball que en els primers mesos del curs 84-85 serà objecte d'estudi per part de les comunitats educatives de totes les escoles salesianes d'Espanya.

Aquest document de treball és anàleg al que han preparat les escoles cristianes de Catalunya

com a document base del congrés que estan celebrant. Val a dir que són diverses les congregacions religioses que han adoptat aquest mateix criteri per a les escoles de fora de Catalunya.

En l'actualitat, els Salesians i Salesianes d'Espanya estan agrupats en deu Províncies Religioses i són titulars de 134 escoles d'Educació General Bàsica, 47 de Bàtixer i 60 de Formació Professional. En les escoles salesianes d'Espanya reben educació més de cent mil alumnes.

"Nova LLUM" un lloc

de Campins per a

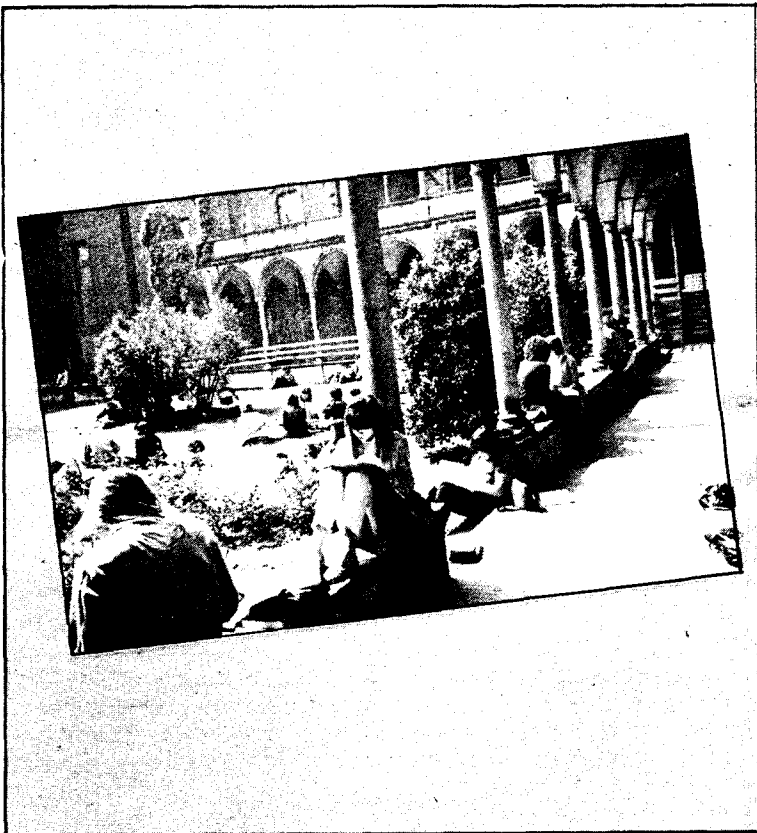
l'esplai profitós

CAMPINS.— El propassat dia 8 de setembre tingué lloc la inauguració de la Saleta "Nova Llum" per a ús de tots aquells que desitgin tenir un moment de repòs lliurat a la lectura o consulta d'algun tema del seu interès. Per una banda, el treball oïega i exigeix estones d'estar sol amb un llibre a les mans o simplement fullejant una revista. Per altra banda hi ha les moltes estones de temps perdut anant amunt i avall pel carrer o bè estant materialment enganxat a la T.V. Aquestes son únicament i exclusivament les motivacions. Un cop inaugurada la Saleta, uns

responsables del poble, escollits per votació tindran cura del seu funcionament amb normes i horaris ben concrets. El fitxer serà una eina de treball per a més facilitat.

La presència del Sr. Conseller de Cultura de la Generalitat en l'acte inaugural, com també la del Sr. Bisbe, mons. Ramon Daumal, auxiliar de Barcelona, son un signe d'impuls en la promoció de la cultura en els nostres pobles, i també un exponent d'estimació a Campins.

Xavier Segura

BARCELONA

Els joves del Casal Claret, novament amb el Sant Pare

BARCELONA.— Aquest estiu un grup de joves del Casal Claret de Barcelona ha organitzat, una vegada més, la visita-pelegrinatge a Roma.

En una estada de dues setmanes i amb la direcció del P. Anton M.ª Vilarrubias han fet un recorregut metòdic de la Roma Clàssica, Paleocristiana, Medieval, Renai-

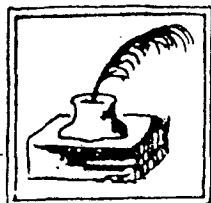
xentista, Barroca, la Roma de la Uniat Italiana i de l'EUR. A més a més de les obligades i delicioses passejades per a assaborir, costums i gent.

La visita ha assolit una profunditat important quan el Sant Pare els ha invitat a la seva Missa matinal a Castel Gandolfo. I també amb la

visita acurada a les excavacions de la necròpolis vaticana amb el sepulcre de Sant Pere.

S'obsequià el Sant Pare amb uns quadres que contenien les millors fotografies de LA PASSIÓ del Casal Claret i una col·lecció dels impresos que el grup utilitza a les Trobades d'Espiritualitat.

IMPROMPTU

Lletra a Marc

Voldria donar-te les gràcies, Marc, perquè m'has fet partícip del teu amor. L'amor que tu sents, en el qual t'empares, l'amor que reps a cada instant, i que tu tornes, des de la teva disminuïtat, amb un somriure, amb un rendiment, amb una mirada, ara lluminosa, ara perduda en un insondable infinit.

I et vull donar les gràcies, perquè el teu amor reflecteix l'amor d'aquests dos éssers entre els quals has vingut al món, i que són exemple, un exemple més, de total lliurament, i que en aquest lliurament assoleixen el seu goig, que també és el teu goig.

Gràcies, Marc, perquè quan m'allargaves la mà i m'estrenyies en forta abraçada vaig copsar i sentir un amor que és per damunt de qualsevol egoisme malastruc.

Oriol Camps

VIC

El Santuari de la Gleva és un bon indret per a la meditació i la reflexió.

Unes vacances ben aprofitades

36 matrimonis han fet exercicis a la Gleva

La Delegació Diocesana dels Exercicis Espirituals de Vic viu el desè aniversari de les tandes d'estiu per a matrimonis sota la consigna "Unes vacances ben aprofitades".

Era a l'estiu del 1975 quan, d'acord amb el desig manifestat pels assistents al Recés Quaresmal d'exercitants celebrat al Seminari diocesà, es tingué la primera tanda d'Exercicis per a matrimonis a la casa de les RR. Filipenses d'Hostalets de Balenyà, que dirigí el P. Guillem Nadal, S.J.

La Delegació Diocesana

continuà programant la tanda anual per a matrimonis. El nombre d'assistents augmentava cada any i, el 1979, fou necessari celebrar una segona tanda per a atendre les nombroses peticions. Aquesta tanda es tingué a la Casa d'Espiritualitat del Santuari de la Mare de Déu de la Gleva. Durant aquests darrers deu anys s'han celebrat setze tandes amb un total de 470 exercitants. Un bon nombre d'aquests han assistit diferents vegades a aquestes tandes d'estiu i són ells els principals reclutadors de nous exercitants.

Totes les tandes fineixen amb un gran esperit de germanor, amb un esplet de goig espiritual i amb recança —diuen ells— d'haver de deixar la casa on han passat els dies millors de la seva vida.

El propi Sr. Bisbe visita cada any els exercitants conversant amb ells llargament i contestant les seves preguntes i consultes.

Aquest any, desè d'aquestes tandes d'estiu, han assistit a les dues tandes un total de 72 exercitants, acomiadant-se al final de la tanda amb un "fins a un altre any, si Déu ho vol".

Monsenyor Miquel Moncades en l'Aplec diocesà del Miracle

"Cada Església diocesana té una fisonomia ben pròpia"

El Dr. Miquel Moncades, bisbe de Solsona, féu una homilia en l'Aplec diocesà del Miracle, sobre l'Església, do de l'Esperit Sant i tasca nostra', de la qual en traïem els fragments més importants.

Som l'Església en dimensió universal, però vivim l'Església en la realitat concreta i tangible del nostre compromís en l'Església diocesana. En cap altra institució, comunicat o grup es fa present en tanta plenitud i seguretat el misteri de l'Església de Déu. En l'Església diocesana hi descobrim aquestes riqueses: l'Esperit Sant, l'Evangeli, l'Eucaristia, la Unitat, la Santedat, la Catolicitat, l'Apostolicitat, el Bisbe pastor, el Presbiteri, els Fidels: religiosos i laics, la comunió mútua.

Trets principals de l'Església particular de Solsona

Cap Església particular es pot identificar amb les altres. Cadascuna de les Esglésies té una fesonomia ben pròpia, uns trets característics, fruit de l'Esperit i de la llibertat humana, resultat d'una història viscuda en un espai ben definit, de la seva inserció en la cultura del país (inculturació), dels seus esforços per tal de servir la fe i la vida dels seus conflictes interns que l'han afaïçonada, de les persecucions patides, de les reflexions i descobertes doctrinals i pastorals. Tot plegat ha cisellat el nostre bisbat de Solsona.

Vulgueu ara acollir una pregunta: ens descobrim Església de Crist? Tenim consciència joiosa de ser Església particular de Solsona. Nosaltres, ger-

mans meus, tenim la nostra prehistòria i la nostra petita història. La coneixem, l'estudiem, la recordem?

Des dels orígens fins al 1409, hem tingut 26 prepòsits. Fins al 1590, 8 Abats. Fins avui, 26 Bisbes pròpis, 6 administradors apostòlics, 9 Vicaris Capitulars. Ens gloriem de ser bressol de sant Pere Claver, un català universal i dels nostres sants i santes anònims.

Coneixem la nostra realitat d'avui? Som 121.244 habitants. No som molts. La majoria es diuen i són cristians batejats. Creients? Preò són practicants? Som compromesos? En un espai de 3.536 kms. quadrats fan camí 171 parròquies. Són comunitats vivents i operants? Tenim 148 capellans residents al servei de la comunitat diocesana (edat mitjana: 55 anys). Vuit cases de religiosos, 36 cases de religioses.

Dos diaques. Set alumnes al seminari Major. 13 ordenacions en deu anys. La nostra diòcesi missionera compta amb: dos Bisbes, 12 sacerdots, 9 religiosos, 39 religioses.

Estimem la nostra Església, l'afavorim, la defensem, li donem suport personal, sobrenatural i econòmic?

Lluitar contra l'encallament i l'orgull

Tot això demana una ascètica eclesial feta de renúncies, d'opcions, de denúncies profètiques... de persecucions, de pèrdua de la popularitat, i si cal, de morts gloriosos.

Se'ns demana una lluita per tal d'evitar l'encallament, que li faria perdre l'estil d'Església pelegrina. Una Església viva és aquella que cada dia clama: "Amén, vine, Senyor Jesús." Una Església plena d'esperança. El "pessimisme" és un sig-

ne d'una Església posseïda pel maligne. L'amarguesa no és un signe de l'Esperit del Senyor ressuscitat.

Cal també lluitar contra l'altra temptació de "l'orgull", l'autosuficiència. La paràbola del fariseu i el publicà es pot aplicar a l'Església local: "No som com els altres". Això fóra perdre l'esperança cristiana. Una Església envanida no voldrà caminar, pensarà que ja n'hi ha prou amb sobreviure. No sentirà cap necessitat ni de Déu ni de les Esglésies germanes.

Una Església transida d'esperança serà sempre una Església humil, evangèlicament pobre, que "camina en la veritat". Capaç d'escoltar, d'aprendre, d'acollir, de comprensió, de donar i de rebre, d'encoratjar, d'enlairar la vista i els horitzons de la gent que ens envolta.

L'abat primat dels benedictins, a Montserrat

El dia 16 arribà a Catalunya el pare Viktor Damnertz, abat primat dels benedictins, el qual resideix al Col·legi internacional de Sant Anselm, de Roma. Després d'haver visitat alguns monestirs de benedictines, arribà a Montserrat. Assistí a les Vespres i es reüní amb la Comunitat a la sala capitular, on el pare abat Cassià M. Just li adreçà unes paraules de benvinguda. El primat parlà a la comunitat de les orientacions que cal prendre després dels anys passats des del darrer Concili. Presidí la missa conventual, concelebrada per uns quaranta sacerdots. Ell mateix féu l'homilia sobre l'Evangeli del dia i amb al·lusió a la festa de sant Bernat. L'Escolania l'obsequià amb cançons populars catalanes i tingué ocasió de veure un reportatge sobre Montserrat, pres per la TV bavaresa.

Després sortí, de Montserrat, en direcció a Mallorca per visitar els monestirs de l'illa.

El pare Damnertz havia estat dues vegades a Montserrat: la primera com a secretari d'una reunió d'Abats benedictins i l'altra, ja Primat de l'Orde, amb motiu de la mort del pare abat Gabriel M. Brasó, president de la Congregació de Subiaco.

Segon centenari de la Mare de Déu dels colls

Mare de Déu dels Colls: II centenari (1784-1984)

SANT LLORENÇ DE MORUNYS.— Valia la pena de celebrar solemnement el segon centenari de l'altar i de la capella de la Mare de Déu dels Colls, una de les mostres més característiques i valuoses de l'art barroc català. Qui no s'ha quedat encantat alguna vegada contemplant aquella meravella que és com un petit cel, enlluernat de tanta lluïssor, encisat de tanta miniatura, enamorat de tanta bellesa? I al bell mig de tot, la Reina! I ja des de molt antic, la devoció a la Mare de Déu dels Colls promoguda per la seva famosa confraria laical i no decaiguda al llarg de les generacions. Les festes commemoratives celebrades durant la primera quinzena d'agost i organitzades conjuntament per la Parròquia i l'Ajuntament amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida, en són una prova. Els actes, que començaren el dia 5 amb la presentació d'un llibre i continuaren amb una sèrie de conferències i concerts, concloueren el dia 15, festa de l'Assumpció, amb una missa presidida pel bisbe Miquel. Diguem, per acabar, que l'obra d'art commemorada fou deguda a l'escultor de Fòlgueroles Josep Pujol, fíncat a Sant Llorenç. A ell i als seus col·laboradors, la nostra admiració.

La concepció totalment polititzada del cristianisme

deixa sense contingut els misteris de la fe i la

moral cristiana

En un document de la Sagrada Congregació per a la Doctrina de la Fe, es realitza una anàlisi crítica de les desviacions d'algunes de les anomenades "Teologies de l'alliberament".

El diari "O Globo", del Brasil, fou el primer a publicar el text íntegre de l'anunciador document de la Sagrada Congregació per a la Doctrina de la Fe sobre la teologia de l'alliberament. El document, aprovat pel Papa, porta la data del 6 d'agost, té 36 pàgines i el seu títol és: "Instrucció sobre alguns aspectes de la teologia de l'alliberament". Va signat pel cardenal Ratzinger, prefecte de la citada congregació romana, i pel secretari d'aquesta, Alberto Bovone. En el document s'afirma que la concepció totalment polititzada del cristianisme a què condueixen certes teologies de l'alliberament, deixa sense contingut els misteris de la fe i la moral cristiana. CATALUNYA CRISTIANA ofereix als seus lectors aquest resum.

La Congregació per a la Doctrina de la Fe comença assenyalant que no es proposa tractar en aquest document el tema tan vast de la llibertat cristiana i de l'alliberament, ja que "ho farà en un altre document posterior". "La present instrucció té un fi més precís i limitat: atreure l'atenció dels pastors, dels teòlegs i de tots els fidels, sobre les desviacions i els perills de desviació, ruïnosa per a la fe i per a la vida cristiana, que impliquen certes formes de teologia de l'alliberament, que recorren, de manera insuficientment crítica, a conceptes presos de diversos corrents del pensament marxista".

"Aquest toc d'atenció —afirma a continuació— de cap manera no s'ha d'interpretar com una desautorització de tots aquells que volen respondre generosament i amb autèntic esperit evangèlic a l'opció preferencial pels pobres. De cap manera no podrà servir de pretext per aquells que es refugien en una actitud de neutralitat i d'indiferència davant dels tràgics i urgents problemes de la misèria i de la injustícia. Al contrari, obeeix a la certesa que les greus desviacions ideològiques que assenyalava, condueixen inevitablement a traïcionar la causa dels pobres. Avui més que mai cal que la fe de nombrosos cristians sigui il·luminada i que aquests estiguin resolts a viure la vida cristiana integralment, comproment-se en la lluita per la justícia, la llibertat i la dignitat humana".

Diverses teologies

El document aborda el problema de la desigualtat i de la injustícia en el món. "Davant de la urgència dels problemes —assenyalava—, alguns se senten temptats a posar l'accent de forma unilateral sobre l'alliberació de les esclavituds d'ordre terrenal i temporal, de manera que sembla que fan passar a un segon pla l'alliberament del pecat i per això no se li atribueix la importància primària que li és pròpia. La presentació que proposen dels problemes resulta d'aquesta manera confusa i ambigua".

El document distingeix entre les aspiracions legítimes dels pobles a condicions de vida que estiguin conformes amb la dignitat de la persona i les expressions teològiques que es dona a aquesta aspiració. De tals expressions, algunes són autèntiques, d'altres ambigües i altres representen un perill greu per la fe. La teologia de l'alliberament abasta aquestes diverses formes, encobreix posicions diverses i les seves fronteres

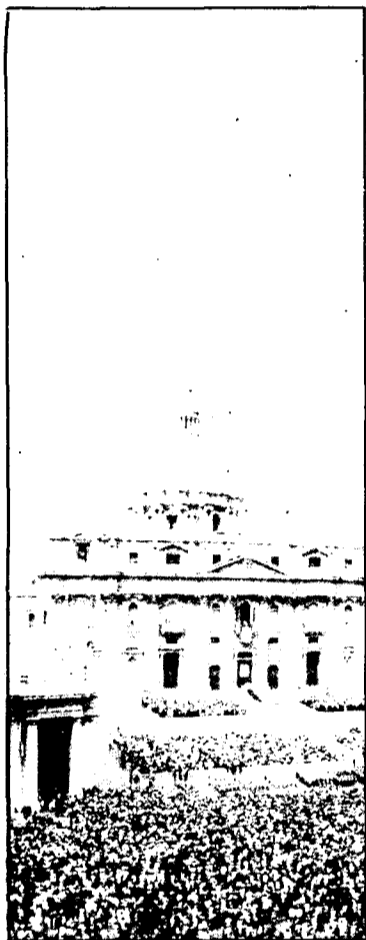
doctrinals estan mal definides.

"El present document —precisa— només tractarà de les produccions del corrent del pensament que, sota el nom de la teologia de l'alliberament, proposen una interpretació innovadora del contingut de la fe i de l'existència cristiana que s'aparta greument de la fe de l'Església, encara més, que constitueix la negació pràctica d'aquesta".

L'error apareix, assenyalava el document, quan, sense examen crític, s'identifica l'anàlisi científica amb l'anàlisi marxista. No es té en compte, de fet, que aquesta depèn intrínsecament de les premisses ideològiques, els criteris d'interpretació de les quals depenen d'una concepció atea i incompatible amb la fe cristiana, cosa que significa arriscar-se a desastroses contradiccions. Així, es queda tancat en una lògica d'idees que necessàriament desemboquen, siguin o no conscients d'això els autors, en la perversió del cristianisme. "En aquestes premisses es basen algunes pràctiques litúrgiques, com, per exemple, l'Eucaristia transformada en celebració del poble en lluita. Un es troba, doncs, davant d'un veritable sistema, encara que alguns dubtin a seguir la lògica fins al final. Aquest sistema com a tal és una perversió del missatge cristià tal com Déu l'ha confiat a la seva Església. Així, doncs, aquest missatge es troba qüestionat en la seva globalitat per les ideologies de l'alliberament".

El document analitza algunes d'aquestes premisses ideològiques que apareixen com a conseqüència del mètode marxista. La primera és la nova concepció de la veritat. En el marxisme, l'anàlisi científica està lligada a la praxi, la qual depèn, també, d'una concepció de la història, el motor de la qual és la lluita de classes. A partir d'aquí la consciència verdadera d'entén com una consciència partidària. Només hi ha veritat en i per a la praxi revolucionària. Mitjançant adaptacions de llenguatge, les teologies de l'alliberament radicals adopten una concepció semblant de la veritat, marcada pel relativisme i el primat de l'acció.

En segon lloc, la lluita de classes es presenta com la llei objectiva fonamental de la història. En conseqüència, aquestes teories es veuen arrossegades vers un imanentisme i un historicisme que afecten fins i tot la mateixa noció de Déu. Així, s'arriba a rebutjar la distinció entre la història de la salvació i la història profana. A més, s'afirma que Déu s'ha fet història i es tendeix a divinitzar la història, i també el combat que es pretén plantejar en nom seu. "Per això —diu el document— es tendeix a identificar el Regne de Déu i el seu esdevenir amb el moviment de l'alliberament humà, i a fer de la mateixa història, subjecte del seu propi desenvolupament com a procés de l'autoredempció de l'home

a través de la lluita de classes. Aquesta identificació està en oposició a la fe de l'Església".

Una politització radical

Per això mateix, tot es redueix a criteris polítics. Expressions com l'Església dels pobres o l'Església del Poble vénen a significar Església de classe. Així, es nega la unitat de l'Església que té la seva font en la gràcia de Crist. I en termes de divisió de classes es desacrediten per endavant les preses de posició de la jerarquia. "La doctrina social de l'Església és rebutjada amb desdeny". El criteri de l'ortodòxia se substitueix pel de l'ortopraxi. Es fa de la Sagrada Escripura una lectura essencialment, i amb freqüència exclusivament, política. La novetat radical del Nou Testament d'aquesta manera resta cancel·lada.

També s'accepta sense cap crítica teològica l'oposició feta per l'exègesi racionalista entre el "Jesús de la història" i el "Jesús de la fe". S'interpreta en sentit polític la mort de Crist, negant d'aquesta manera el seu valor redemptor universal. I encara que es conserva el caràcter literal de les professions de fe, se li atribueix un significat diferent. Se les redueix al rang de símbols de la lluita dels pobres per l'alliberament. El mateix passa amb els sacraments.

"Està clar —diu el document—, que es nega la fe en el Verb encarnat, mort i ressuscitat per tots els homes. Se'l substitueix per una figura de Jesús que és una

que ens ha estat donat, és la font de tota veritable novetat i que Déu és el Senyor de la història".

Doctrina Social de l'Església

Assenyalava el document que "la inversió per la violència revolucionària de les estructures generadores d'injustícia no és ipso facto el començament de la instauració d'un règim just. Un fet notable de la nostra època ha de ser objecte de la reflexió de tots aquells que volen sincerament la veritable alliberació dels seus germans. Milions dels nostres contemporanis aspiren legítimament a recuperar les llibertats fonamentals de les quals n'han estat privats per règims totalitaris i ateu, que s'han apoderat del poder per camins revolucionaris i violents, precisament en nom de l'alliberament del poble. No pot ignorar-se aquesta vergonya del nostre temps: prenent aportat la llibertat, es manté a nacions senceres en condicions d'esclavitud indignes de l'home. Els que es fan còmplices de semblants esclavatges, tal vegada inconscientment, traïxen els pobres que intenten servir".

"La lluita de classes —afeix— com a camí vers la societat sense classes és un mite que impedeix les reformes i agreuja la misèria i les injustícies. Els qui es deixen fascinar per aquest mite haurien de reflexionar sobre les amargues experiències històriques a les quals ha conduït. Comprendran aleshores que no es tracta de cap manera d'abandonar un camí eficaç de lluita en favor dels pobres en benefici d'un ideal sense efectes. Es tracta, al contrari, d'alliberar-se d'un miratge per recolzar-se sobre l'Evangeli i la seva força de realització".

"Coneixeu
més bé encara
els bons vins de
Catalunya"

Son l'esforç de la nostra pagesia

4ª MOSTRA DELS
VINS DE
CATALUNYA

Rambla de Catalunya
Del 15 al 24 de Setembre

Organitzada per:

 INCAVI
INSTITUT CATALÀ
DE LA VINYA I DEL VI

Dept. d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Les escoles cristianes, a la recerca de la seva proposta educativa

Des del passat mes de maig i fins a final de novembre se celebra el "III Congrés de l'Escola Cristiana de Catalunya". S'ha programat en aquest llarg període per tal que sigui un temps d'estudi i de reflexió d'uns materials prèviament preparats per les comunitats educatives.

Què s'ha fet, fins al moment, en aquest Congrés?

Va tenir lloc, el mes de maig, l'assemblea que va ser presidida pel conseller Guitart i el doctor Camprodon. Durant els mesos de juny i juliol s'han celebrat una sèrie de sessions de treball, a Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, en les quals han participat representants de les escoles i dels pares. Ara, durant el setembre, s'està treballant a les escoles. Els assistents a les reunions dels mesos d'estiu són els qui impulsen els debats.

Quina és la documentació que s'ha preparat per a aquest Congrés?

Tenim un document de treball que porta el títol de "La nostra proposta educativa. Trets bàsics del caràcter propi de les escoles cristianes". Ens ha servit per dibuixar els trets bàsics d'allò que pensem que ha de ser l'educació en les nostres escoles. Aquest document s'ha anat enriquint i millorant a través del treball realitzat a les escoles.

Quin és el punt de discussió més important en les sessions de treball?

Aquestes sessions pretenen ajudar les escoles a conèixer la transcendència que té la LODE pel que fa al caràcter propi de les escoles cristianes. Aquest treball s'està fent d'acord amb la normativa que estableix la LODE i pot tenir molta importància. En aquest punt s'han centrat molts dels debats i discussions.

Quina és la vostra opinió sobre la LODE?

Podria ser una llei molt bona. Té uns plantejaments inicials

Les escoles cristianes de Catalunya volen adaptar-se al marc legal que ofereix la LODE i rebutgen qualsevol mena d'enfrontament. L'estudi de l'ideari d'aquesta llei i la recerca d'una proposta educativa pròpia són els temes que es discuteixen en el III Congrés dels centres escolars confessionals de Catalunya. El pare Riu, director del Secretariat de l'Escola Cristiana ens parla, en aquesta entrevista, d'aquests temes.

interessants que podrien ser compartits per tothom, però en els capítols de normativa més pràctica és una llei incoherent. Per exemple en el primer capítol fa un plantejament ambiciós del concepte d'educació i després limita l'abast de l'educació al simple ensenyament. La Lode regula només el dret a una plaça escolar. Tampoc no fa un tractament adequat de la participació en funció de l'educació i té una tendència a fer iguals totes les escoles.

Quina es l'objecció més important que hi feu?

La LODE controla d'una manera total les escoles que reben fons públics. Estem d'acord que hi ha d'haver un control dels diners públics que es reben, però això no ha de condicionar la pedagogia. Cal respectar l'objectiu de l'escola privada que és respondre a un tipus d'educació determinat.

Tot depèn una mica, sospito, de l'aplicació que se'n faci?

Evidentment. Si aquesta llei l'hagués d'aplicar l'actual govern de la Generalitat, ho faria d'una manera molt diferent de com ho fa el govern central,

perquè respecte al tema escolar els dos governs pensen de manera diferent.

Quines són les diferències fonamentals entre el govern de la Generalitat i el de Madrid?

Un dels aspectes que el govern autonòmic defensa és la complementarietat de l'ensenyament públic i el d'iniciativa privada. Entén que a Catalunya l'ensenyament ha de ser mixt com a manera òptima de respondre, en les nostres circumstàncies, als drets dels pares i possibilitar la llibertat i la ini-

ciativa social. Pensa també que la gratuïtat ha de ser igual en escoles públiques i privades per garantir la igualtat. Aquest concepte de llibertat d'ensenyament i de complementarietat d'escola pública i privada no té el govern socialista que tendeix a potenciar el sector públic en detriment de l'ensenyament privat. Són dues polítiques diferents i això comporta moltes conseqüències.

Diuen, però, que la LODE no satisfà molts membres del partit en el govern?

No és evidentment la llei que hauria fet el partit socialista no hagués existit la constitució que limita les possibilitats d'aplicació de la política educativa socialista. Malgrat això l'oposició, concretament el grup popular, encara creu que el PSOE ha anat massa enllà d'aquí sorgeix el conflicte actual. La Constitució reconeix una sèrie de principis que no són els que els socialistes han defensat als seus congressos com a model de política educativa.

D'altres temes que s'estan tractant al Congrés han de sortir també en la nostra convensió. Comencem, per exemple, per la participació dels pares en l'educació dels fills.

Creiem que els primers responsables de l'educació són els pares. L'escola té sentit quan complementa aquesta acció i en cap cas ha de funcionar al marge o en contra dels pares. Nosaltres insistim molt en la necessària relació entre família i escola.

Molts pares, però, potser no estan preparats per assumir aquest paper?

L'escola té també en aquest camp una responsabilitat. Ha de suplir les deficiències de família. Ha de promoure la formació de les famílies que formen part de la comunitat educativa.

El pare Francesc Riu és el director del Secretariat de l'Escola Cristiana

Les escoles més cares garanteixen una educació més completa?

No és pot afirmar que funcionin millor. Els pares que creuen que han resolt el problema de l'educació dels fills portant-los a una escola cara van ben errats.

Quins són els objectius bàsics que ha de perseguir l'acció educativa?

Ha de perseguir el ple desenvolupament de la personalitat de l'alumne. Per nosaltres hi ha tres dimensions molt importants: els aspectes de la persona, els socials i els transcendents.

Com s'ha de lligar l'escola a una realitat de país com Catalunya?

Aquest és un aspecte de gran importància. L'escola s'ha d'inserir al context social i cultural de Catalunya.

Com creieu que s'ha d'enfocar la relació alumne-professor?

Fem una proposta ideal, reconeixent evidentment l'existència de limitacions per part de les persones. Les relacions haurien de ser aquelles que permetin el reconeixement de la personalitat de l'alumne que és el centre de l'educació. El professor ha d'afavorir l'autonomia personal de l'alumne i garantir-li l'ajut que necessiti sense bloquejar la seva llibertat. No han de ser relacions de tutela i de protecció sinó d'estímul, de respecte.

Quins criteris s'han de seguir, al vostre parer, en la gestió del centre?

L'escola s'ha d'organitzar

El doctor Camprodon presidí la primera assemblea del Congrés.

per tal de garantir un model educatiu específic. És desitjable que tots els estaments se sentin corresponsables del pro-

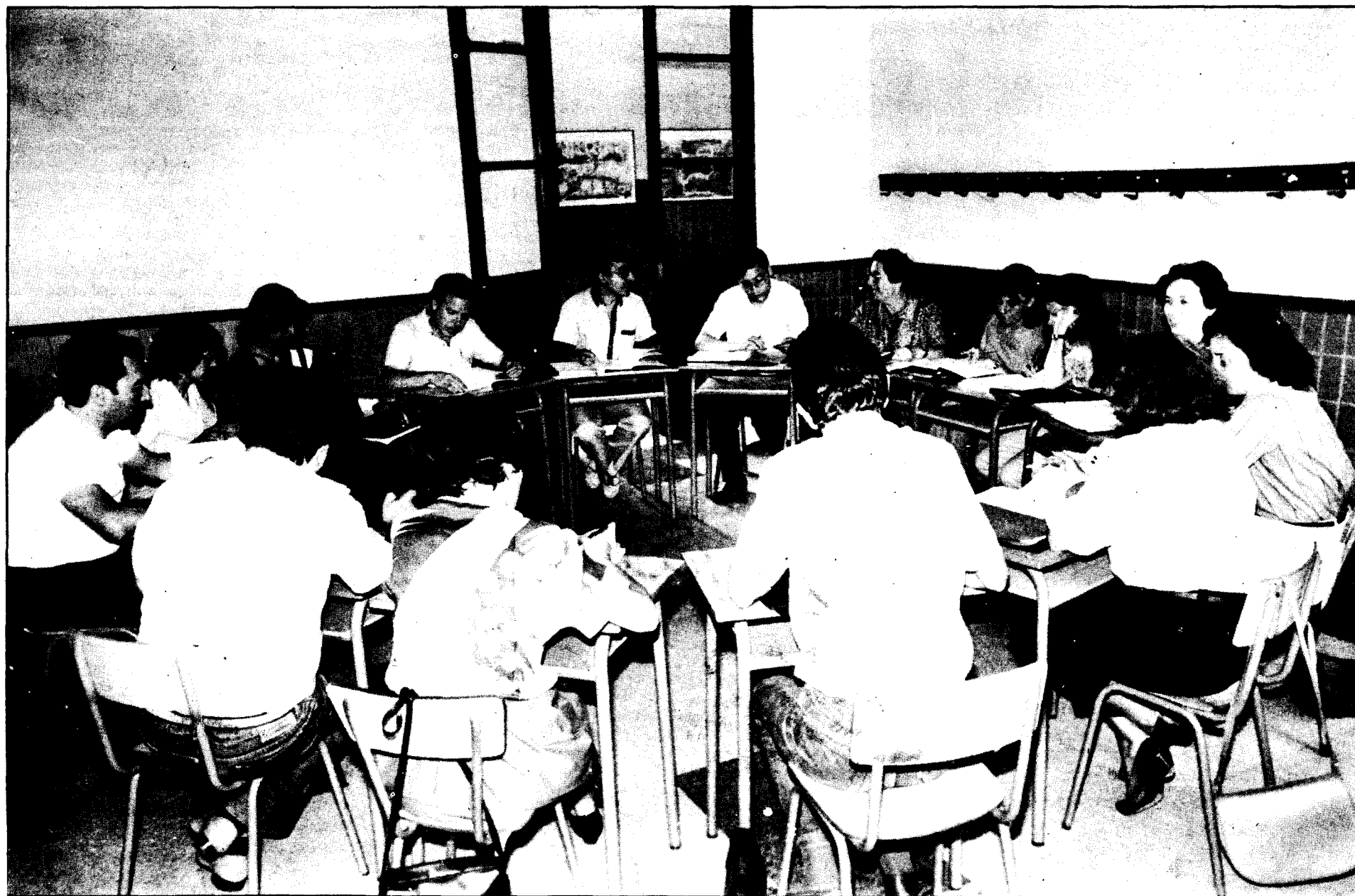
jecte i que aquesta corresponsabilitat s'expressi adequadament en òrgans autènticament de govern dels centres.

Esteu satisfets de la participació i de les inquietuds que està desvetllant el Congrés?

De moment sí. Hi ha una

bona participació. S'han lliurat ja 15.000 exemplars dels documents de treball.

Tomàs Puntí

El Congrés estudia quina és la proposta educativa més vàlida per a les escoles cristianes. Reunió d'un dels grups de treball en la primera fase del Congrés.

Calendari

Diumenge, 16 de setembre. XXIV del temps ordinari. Sant Corneli, papa màrtir. Sant Cebrià, bisbe. Santa Edita, verge, la beata Imelda, verge.

El sol surt a les 5,32 i es pon a les 5,59 (hora solar).

Festa Major a Collbató, Les Franqueses del Vallès, Salàs, Tiana i Valldoreix.

Dilluns, 17 de setembre. La Impressió de les Llagues de sant Francesc. Sant Robert Belarmino, S.J., bisbe doctor i santa Ariadna, màrtir.

Fira a les Bordes.

Dimarts, 18 de setembre. Sant Josep de Cupertino, confessor i sant Ferriol, màrtir.

Fira a Viella.

Dimercres, 19 de setembre. Santa Maria de Cervelló, verge i sant Gener, bisbe.

Festa major a Sant Julià de Vilatorrada.

Dijous, 20 de setembre. Sants Eustaqui i Teopista i fills, màrtirs. Festa major a Franciac.

Divendres, 21 de setembre. Sant Mateu, apòstol i evangelista. Sant Jonàs, profeta. Santa Ifigènia i santa Celina, verges.

Fira a Vidreres.

Dissabte, 22 de setembre. Sant Maurici i companys, màrtirs i santa Digna, verge i màrtir.

Festa major a Espot, La Portella i Sant Mori.

Refranys

De llibres, pocs i triats, el mateix que d'amistats.

Llibre xic sempre em ve a punt perquè puc dur-lo al damunt.

Si ets poeta i no et retens faràs molts versos dolents.

☆☆☆

L'Església celebra

16 de setembre. Diumenge de la setmana XXIV de durant l'any. Lectures: Sir 27,33-28,9, S 102, segona Rm 14,7-9, tercera, Mat. 18,21-35.

17 de setembre. Dilluns de la setmana XXIV de durant l'any. Lectures: Primera, 1 C 11,17-26, S 39, segona, Lc 7,1-10.

18 de setembre. Dimarts de la setmana XXIV de durant l'any. Lectures: Primera, 1 C 12,12-14,27-31a, S 99, segona, Lc 7,11-17.

19 de setembre. Dimercres de la setmana XXIV de durant l'any. Lectures: Primera, 1 C 12,31-13,13, S 32, segona, Lc 7,31-35.

20 de setembre. Dijous de la setmana XXIV de durant l'any. Lectures: Primera, 1 C 15,1-11, S 117, segona, Lc 7,36-50.

21 de setembre. Divendres de la setmana XXIV de durant l'any. Sant Mateu apòstol. Lectures: Primera, Ef 4,1-7,11-13, S 18, segona, Mt 9,9-13.

22 de setembre. Dissabte de la setmana XXIV de durant l'any. Lectures: Primera, 1 C 15,35-37,42-49, S 55, segona, Lc 8,4-15.

D'ACÍ I D'ALLÀ

Un i un,
són dos

Quan dues persones s'estimen molt tenen la impressió d'ésser una sola persona, sobretot si estan enamorats amb deliri. Aquest sentiment que porta algunes parelles davant l'altar major o al despatx civil, pot tenir algun dia tristes conseqüències, com és ara plats pel cap. Posaré en francès una pregunta molt encertada que trobo en una de les obres de Molière: "TU CROIS TE MARIER POUR TOI TOUT SEUL, COMPÈRE?". Com si digués als qui es divorcien: "Que et pensaves que et casaves tot sol, compare?". És tan fort l'enlluernament d'algunes parelles quan es casen que no s'adonen que són dos, i quan ho comproven, comença el temperi com si fossin gat i gos...

Pere Campàs Bonay

A la vila d'Artés ja tenen profeta

Francesc Blancher i Puig

Tots sabem, sense citar noms, que molts famosos escriptors són al mateix temps notables metges. I a la inversa. Aquest fenomen no és degut al fet que a casa nostra resulta difícilíssim viure de la literatura exclusivament, sinó a la mateixa idiosincràcia de l'individu, procliu a interessar-se alhora per més d'una activitat, sabent que l'una ajuda l'altra. Francesc Blancher pertany de dret i de fet al gloriós i quasi mític gremi dels apotecaris —al 1930 es llicenciava en Farmàcia— per bé que, segons pròpia confessió, "el fatídic 1936, del qual va ser víctima el meu estimat oncle, va truncar la meva aspiració d'arribar a metge". Els seus anys d'estudiant de Medicina, doncs, només abasten des del 1932 al 1935. És al 1939 que Blancher es fa càrrec del llegat del seu "estimat oncle", de nom Ramon i membre entusiasta de la Lliga (la farmàcia) després d'haver realitzat les oportunes pràctiques a Barcelona, en la farmàcia Orriols del Passeig de Gràcia.

A Artés, vila en la qual la nissaga dels Blancher es remunta fins al 1660, el jove Francesc basteix definitivament el seu palau encantat. La farmàcia és el seu edèn perfumat d'olis essencials i enmig d'espàtules i morters, matrassos i provetes —instruments d'artesanía desapareguts de les farmàcies si no és per a fer-hi bonic— i la rebotiga el seu sanctasantòrum on aniran prenent forma, amb cura i paciència, els seus futurs poemes.

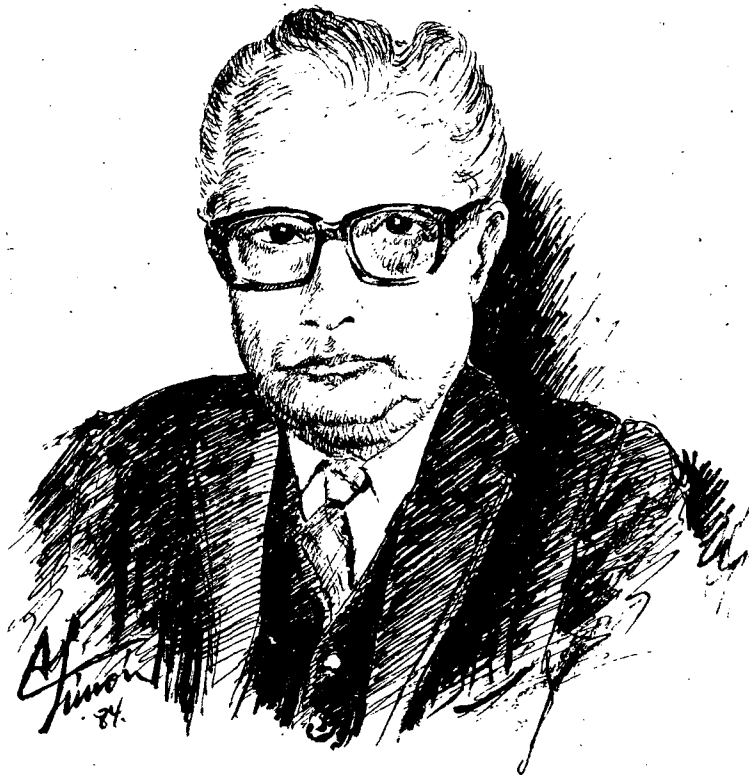
Pulcre en el vestir
i en el tracte personal

Els seus versos no són mai altisonants o agressius i no és capaç d'aixecar la veu ni quan blasma, enfadat, les coses que no rutllen. La seva seriosa bonhomia fa que somrigui amb captivadora facilitat, però no sap —jo diria que no gosa— riure obertament ni, menys encara, oferir la rialla grassa, irreverent i estrafolla pròpia dels panxacontents.

Des d'aquells primers sonets que al 1934 van valer-li un primer premi a Manresa, en uns Jocs Florals convocats pels Fejocistes, fins a arribar al poema que ara mateix, al 1984, li ha valgut el mestratge en gai saber de "La Ginesta d'Or" (Perpinyà), hi va marcat un camí inevitablement sinuós, però certament en continuada ascensió. I m'apresso a afegir que amb anterioritat ja havia obtingut dos mestratges més en gai saber: JJ.FF. de la 3.ª Edat i JJ.FF. de Muntanya (Barcelona, 1983 i 1977 respectivament).

Dotze Flors naturals, quatre
Englantines i quatre Violes

Pel que fa als premis no diré pas que en Francesc Blancher i Puig sigui un home afortunat atenent al gran nombre dels obtinguts, sinó més aviat que es tracta d'un poeta perseverant que té la gran virtut de considerar cada "fallada" com una nova lliçó a aprendre i una nova experiència a tenir en compte. Tot amb tot, entre les més d'un centenar de composicions que porta escrites, comptant-hi les primeres divagacions amoroses de l'adolescència, les nades, les circumstancials o d'encàrrec per a amics i convilatans (onomàstiques, primeres comunions, recordatoris...) més d'una seixantena li han estat premiades. Esmentaré, d'entre les

Francesc Blancher i Puig. (Retrat a la ploma d'Aureli Simon.)

que "puntuen", dotze flors naturals, quatre englantines i quatre violes —demés d'una munió d'"extraordinaris"...

En una altra vessant Blancher és l'autor d'una oda dedicada a commemorar el centenari de l'excursionisme català en recordança del primer excursionista que pujà a la Pica d'Estats, que no era altre que mossèn Cinto Verdaguer, premiada pel Centre Excursionista de Catalunya i que va publicada en un petit volum acompanyat d'una casette amb la veu de Maria Matilde Almendros, manresana de pro, recitant-la. També Blancher ha ofert recitals de poemes originals, ha estat mantenidor en alguns JJ.FF., activitats dutes a terme, segons que explica, "durant les poques hores que em restaven després d'una dedicació total, dia i nit, a la meva professió farmacèutica...". I com que ja se sap que els cansats fan la feina, encara tenia temps i humor d'escriure algunes proses, algun assaig com ara el que va

escriure en la seva curta època d'estudiant de Medicina, titulat "Apunts de Fisiologia General i Química Fisiològica" que, segons afirma, el catedràtic August Pi i Sunyer recomanava de llegir als seus deixebles.

Totes aquestes coses que us explico i moltes més que us podria explicar, Francesc Blancher les recorda perfectament. Tot i així, però, i per si de cas, les té ordenades i arxivades convenientment en la seva llibreria —un prestatge per a cada mena de llibres i cada llibre al seu prestatge. I en una vitrina, exposats i guardats ensems com en un sagrari, diplomes, flors d'argent, copes, medalles...

Si algun dia us arribeu a Artés podreu veure-hi, en la seva part més antiga i noble, gravades en rajola de València, estrofes escol·lides del nostre poeta. La vila d'Artés ja té, doncs, escollit el seu profeta.

Ernest Corral i Coll del Ram

EDITORIAL REGINA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

- ELS MANAMENTS DE DÉU
- LES BENAURANCES
- LES OBRES DE MISERICÒRDIA

Textos catequístics per als infants, exposats en llenguatge de fàcil comprensió. Nombroses il·lustracions a tot color, de caire summament atractiu i orientador.

UN BON REGAL PER ALS NOSTRES INFANTS

De venda en llibreries
(P.V.P. 1.400 ptes.)

També s'edita amb text castellà.

Mallorca, 87-89 - Barcelona-29

Diumenge

XXIV DURANT L'ANY

**A cura
dels monjos de Poblet**

el pa de la paraula

Avui no ens reconeixem pecadors!

"PERDONA ELS ALTRES EL MAL QUE T'HAN FET, I DÉU ET PERDONARÀ ELS PECATS QUAN TU EL PREGUIS"

La capacitat de perdonar és la verificació més clara d'un autèntic amor. Un amor que perdona és transumptè fidel de l'amor de Déu. La rancúnia i la malvolença arrossegueu l'esperit de la persona al desamor i al mal. El judici del cor de l'home pertany únicament a Déu i ningú no pot arrogar-se aquest dret. Tots som pecadors; si tornem mal per mal i no ens perdonem els uns als altres, ¿com podem esperar el perdó de Déu? ¿Com es trencarà la cadena del mal? I, ¿què és tota la Història de la Salvació sinó un vessament continuat de l'amor perdonador de Déu al cor de la vida de l'home i de la Humanitat?

Lectura del llibre de Jesús fill de Sira (27:30-28:7)

És odiós irritar-se i guardar rancúnia, però el pecador ho fa i no vol apaivagar-se. El ventajiu topará amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. L'home que s'irrita contra un altre home, ¿com pot esperar que el Senyor li retorni la salut? No s'ha compadit d'un home com ell i, ¿ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats? Si ell, que és de carn i ossos, guarda rancúnia; ¿qui li obtindrà el perdó quan haurà pecat? Recorda la fi que te'espera i amainarà la teva enemistat; pensa en la mort, i guardaràs fidelment els manaments. Recordat dels manaments, i no seràs rancorós amb els altres; pensa en l'aliança de l'Altíssim, i no tindràs en compte l'ofensa rebuda.

EL SENYOR ÉS COMPASSIU I BENIGNE

Aquest salm és una acció de gràcies al Senyor per la bondat i tendresa del seu amor envers nosaltres. Mai no agraireu prou al Senyor el favor de perdonar-nos les nostres culpes, de guarir les malalties del nostre esperit, de rescatar-nos de la mort i d'obrir el nostre viure a l'esperança de la vida eterna.

Salm 102:1-2,3-4,9-10,11-12 (R.: 8)

Beneeix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneeix el seu sant nom.
Beneeix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.

**R. El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, ric en l'amor.**

Ell et perdona les culpes

Ell et persona les culpes
i et guareix de tota malaltia;
rescata de la mort la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. R.

No sempre acusa,
ni guarda rancúnia sense fi;
no ens castiga els pecats com mereixem,
no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

El seu amor als fidels és tan immens
com la distància del cel a la terra;
llença les nostres culpes lluny de nosaltres
com l'Orient és lluny de l'Occident. R.

**L'enemic, per pecador que sigui, ens
ha de deixar tendrament colpits.**

Guerau de Liost

No diguem pas que solament avui l'home no té pietat dels seus semblants. La història dels temps passats ens corglaça amb el record dels camps de concentració, forns crematoris, cambres de gas, camps de treballs forçats i deportacions.

Les cròniques de fa anys ens assabentaven i ens assabenten d'estralls esgarriuosos (Budapest, Congo, Vietnam, Amèrica llatina...), violències sense nombre que van des de l'estirada del moneder al bell mig del carrer fins als robatoris amb armes, dels atemptats amb goma 2 fins als segrestaments i crims esgarriuosos de gent innocent... La macabra llista marca l'ensangonat camí de la humanitat.

Avui, però, més que en el passat, sentim cremar en l'ànim l'horror de la violència i de la injustícia, i som espectadors de marxades, vetlles, vagues de fam, incineracions... de protesta, que tenen els joves per protagonistes. Per referir-nos a la paràbola evangèlica, els joves d'avui sembla que s'identifiquin amb aquells servents, que, enfront de l'espectacle angioixós d'un company contrariat per un altre "s'entristiren" i reaccionaren com pogueren.

I és esperançador per a tothom constatar aquests sentiments d'humanitat i de fraternitat, aquesta superació d'antigues barreres de races o de nacionalitats, de color o de religió. Es prometedor aquest corrent pacifista que gairebé podríem qualificar d'ingenu enfront de les superpotències dels dipòsits plens de bombes atòmiques, de mars amb vaixells de guerra i submarins, de cels amb bombarders, amenaçats per missils i bombes dirigides espiats per satèl·lits. Si la joventut vol la pau i la fraternitat, hi haurà pau i fraternitat, perquè els joves tenen a les seves mans les claus del futur.

El dubte, però, s'inicia allí on hom comença a interrogar-se sobre les arrels de tal sentit humanitari. Ningú no posa en dubte la sinceritat del profund desig de solidaritat fraterna que hi ha en la joventut actual, però tampoc ningú no pot negar l'exclusivisme ferotge que es manifesta en tantes de les seves actituds: la marginació despietada d'aquells que no són del propi grup o del qui no pensa de la mateixa manera, la intolerància vers els pares, la incomprensió pels adults, l'abandó dels vells, el cassisme exagerat, els exterminis violents, el cinisme i l'egoisme de tantes actituds juvenils...

Vistos sota un altre aspecte, d'aquests joves que blasmen en tot el seu ésser contra les injustícies, ens podria dir l'Eclesiàstic: **No tenen misericòrdia per l'home, semblant seu.** De joves tots ho hem estat i la frase també ens la podem aplicar per judicar el nostre passat. Tal vegada l'arrel de la contradicció cal que la cerquem en un fet oblidat per

molts: la pau exterior és contruïda amb la pau interior, la fraternitat comença en el cor, la justícia vers els homes comença amb la justícia de l'ànima, l'amor pels homes es fonamenta en l'amor del Pare comú de tots els homes.

El viu sentit de fraternitat que tenen els joves —i que és autèntic amor— té necessitat de clavar les seves arrels en l'Amor Infinit per assumir-ne les característiques d'universalitat sense excepcions, de continuïtat sense penediments.

La joventut actual aspira a una societat més justa i més humana, lluita per aconseguir-la, però sovint no s'adona que per construir-la cal fonamentar-la sobre l'amor. I Déu és amor! Cal, doncs, fonamentar-la sobre Déu.

Deixant ben entès que no es tracta de ressuscitar teoràcies anacròniques o fer de Déu el tapaforats de les injustícies humanes i menys encara d'allunyar-nos d'Ell. Es tracta, en canvi, de descobrir que les aspiracions més profundes de l'home tenen l'origen en l'empremta divina que porta en si mateix i l'acompliment en la concomitància del nostre obrar amb l'actuar extremadament amorós de Déu.

Per això adquireixen un relleu viu les recomanacions que l'Església ens fa avui en la litúrgia per boca de Jesús fill de Sira. En l'aspecte negatiu són totes una invitació a l'amor: **El rancor i la ira són una abominació... Perdona les ofenses... No odiïs... No siguis rancorós... No siguis massa... L'home pecador sembla la discòrdia entre els amics, escampa colúmbies entre les persones pacífiques... Toquem ara una de les teclades més desafinades de la societat actual, i també de la joventut. Avui no ens reconeixem pecadors! Crist ens diu que tots som deutors vers el nostre Pare i que el Pare ens tractarà amb la mateixa indulgència que nosaltres haurem tingut vers els germans. Una crida per a tots a un judici, sobre la sentència del qual pesarà el nostre comportament. Però si no creiem en cap judici i mantenim les nostres accions enfront del proïsme com una cosa sense conseqüències, ¿per què preocupar-se'n? I ¿per què no han d'ésser opressors, si és la manera de rescabalar-se? L'home desancorat de Déu esdevé inhumà amb si mateix i amb els altres! Contra els falsos creients que pensaven justificar-se amb la sola pregària, el Sira els deia i diu: **No té misericòrdia per l'home que li és semblant i gosa pregar pels seus pecats?** Contra els falsos justos d'avui, que afirmen no tenir necessitat de pregar, de no estar en deute vers el Pare, es podria canviar la frase: **No preguen pels seus pecats, ¿com podran tenir misericòrdia pels seus semblants?****

Aquí hi ha la tragèdia de l'home d'avui. Heus aquí l'explicació de les seves contradiccions! **Maur Esteva**
Abat

"TANT SI VIVIM COM SI MORIM, SOM DEL SENYOR"

Desplegar la vida pels camins de l'egoisme és arriscar-se a angoixar-nos fatalment i a frustrar definitivament les nostres esperances. En canvi, viure conscients de la nostra condició moridora i de l'esperança de vida a què Crist ens ha cridat ens ajudarà a desinflar l'embalum absurd que sovint prenen els conflictes interpersonals.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (14:7-9)

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

"EL REI SE'N COMPADÍ, EL DEIXÀ LLIURE I LI PERDONÀ EL DEUTE"

Perdonar sense límit és estimar sense límit, i ¿qui de nosaltres estima així? Només Déu persona sempre, perquè estima sempre. Perdonar no és tan fàcil quan hom és conscient que viu permanentment dependent del perdó de Déu i dels altres. Demanar justícia... als altres és molt fàcil, però, ¿no és "just" perdonar com nosaltres som perdonats? No diem: "Perdoneu-nos les nostres culpes així com nosaltres perdonem els nostres deutors"? El prec d'avui ha de ser: Perdoneu-nos, Senyor, i ensenyeu-nos i ajudeu-nos a perdonar.

Evangeli segons sant Mateu (18:21-35)

En aquell temps, Pere preguntà a Jesús: "Senyor, ¿quantes vegades hauré de perdonar al meu germà el mal que m'haurà fet? ¿Set vegades?". Jesús li respon: "No et dic set vegades, sinó setanta vegades set."

Per això passa amb el Regne del cel com amb un rei que va voler demanar comptes als qui ocupaven els llocs de govern. Tot just començava, ja li van presentar un dels seus ministres que li devia deu mil milions. Com que no tenia res per pagar, el rei va manar que venguessin tots els seus béns, i a ell mateix, amb la seva dona i els seus fills, els venguessin com esclaus, per poder pagar el deute. Però ell se li llançà als peus i li deia: Tingueu paciència i us ho pagaré tot. Llavors el rei, se'n compadí, el deixà lliure i li perdonà el deute. Quan sortia, trobà un dels seus col·legues que li devia uns quants diners, l'agafà a l'escanyava dient-li: Paga'm tot el que em deus. L'altre se li llançà als peus i el suplicava: Tingueu paciència i ja t'ho pagaré. Ell no en va fer cas, i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute. Els altres col·legues, en veure-ho, se n'entristiren molt i anaren a informar el rei de tot el que havia passat. El rei el cridà i li digué: Que n'ets de mal home! Quan tu em vas suplicar, et vaig perdonar tot aquell deute. ¿No t'havies de compadir del teu col·lega, com jo m'havia compadit de tu? Llavors el rei el posà en mans del botxins, perquè el torturessin fins que pagués tot el deute.

Això farà amb vosaltres el meu Pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà".

LA BÍBLIA A L'ABAST

Els "forts" i els "febles"

Amb la lectura d'aquest fragment tan curt —pren únicament tres versets del C. 14— el leccionari de la missa dominical clou avui la lectura de la carta als Romans. Tres versets que són certament el corollari de les recomanacions que sant Pau fa de cara a la unitat de la comunitat —de cara a construir cada dia la comunió eclesial— a 14:1 - 15:13. No cal pas dir com és d'important que, havent escoltat aquest fragment enmig de l'assemblea eucarística, tornats a casa prenguem el Nou Testament i, amb calma i amb esperit de pregària que escolta la veu de Déu i es deixa interpel·lar per aquesta paraula de vida, llegim el text tot enter, que podríem titular: La caritat per damunt de les diferències de mentalitat, o com ho fa la versió de Montserrat: Respecteu la consciència dels germans. L'Apòstol remarca aquí la importància del pluralisme sobre aquest principi, que és el que aguanta el vertader amor. **Accepteu-vos els uns als altres com el Crist us ha acceptat**, dirà a 15:7, i afegirà: **donant així glòria a Déu.**

A l'Església sempre hi haurà "forts" i "febles". Els dos grans termes dintre dels

quals ens movem tots, són en definitiva "el màrtir" —el fort que s'ho juga tot a la carta de fidelitat al do de Déu i en dona testimoni—, i "el pecador" —el feble, que sucumbeix a l'embat de la temptació. Els forts i els febles prenen encara altres noms: desvetllats i endormiscats, gent que camina amb delit i gent que va fent, audaciosos i temorencs, creients amb un sòlid bagatge de formació cristiana i creients que amb prou feines porten algun rosegonet al sarró, persones que miren la modernitat des de la fe amb esperit missioner i persones a les quals qualsevol canvi els esveria i escandalitza. I encara algú diria —potser sense mirar massa el veritable significat dels mots—: progressistes i integristes. **Sigueu compresius amb els escrúpols dels immadurs en la fe (v. 1).** La norma és aquesta: **el qui menja d'una cosa, que no menysprei el qui no en menja; però també el que no menja**

Viure per al Senyor

(Rm 14:7-9)

d'una cosa, que no condemni el qui en menja, perquè Déu també l'ha acceptat (v. 3). L'Església no és un camp de batalla que ara dominen els forts i ara els febles. L'Església és una comunitat que exigeix a uns i a altres, viure en una dinàmica constant de conversió.

Hi ha un sol Senyor

Hauríem de recordar-ho sempre, això. L'únic Senyor és Jesucrist. Ell, com reconeixia un bisbe africà a Montserrat, no sols és l'únic Amo, sinó que és l'Amo que ja ha vençut: "Jo treballa —deia— per un Amo que ja ha vençut". És el que sant Pau afirma en el v. 15b, donant-nos una meravellosa definició del cristià: **un home per qui Crist ha mort.** Sigui de "dretes" o d'"esquerres". Únicament la mort i la resurrecció de Crist ens ha fet el que som. Qui

s'atrevirà a dir: jo mano a l'església, a la parròquia, a la comunitat de base? I el nostre pecat és que ho fem. O quan ens atrevim a creure que ho fem. Afortunadament l'Esperit és riu dels nostres atreviments, que de fet fan patir els germans.

Viure per a Crist

El pecador viu per a ell i el seu mal. El cristià cal que visqui per a Crist. Que hi visqui i que hi mori. És tota la nostra vida, que és d'ell i menada per ell. Perquè Crist és el Salvador. **Si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius (v. 9).** Llegim ara atentament els tres versets que integren la lectura d'avui. Prenguem-los com un programa de vida cristiana. Com el gran programa. Som de Crist (v. 8). **Cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix (v. 7).** Aquesta afirmació de sant Pau és autènticament revolucionària. És de debò el detonant que pot fer saltar a miques el pecat del món: l'egoisme excloent i desenfrenat. Per què encara no hi ha saltat? **Que Déu, que us encoratja i us conforta, us concedeixi també d'estar d'acord en Jesucrist, perquè, ben avinguts de cor i de llavis, glòrifiquen Déu, el Pare de Jesucrist, el nostre Senyor (15:5-6).**

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots." Antonino Zichichi

27.- La teoria cosmològica de la "Creació contínua"

A grans mals grans remeis. Les dificultats que, com dèiem la setmana passada, sorgiren contra la teoria del "Big Bang", van fer rumiar a molts científics que cercaren altres maneres d'explicar l'expansió de l'univers. I la que van trobar uns astrònoms anglesos era certament extraordinària i fantàstica: la teoria de l'"Estat estacionari" o "Steady State", dita també de la "Creació contínua". Avui en parlarem.

Bondi i Gold, i el "Steady State"

L'astrònom i matemàtic anglès sir Edward Arthur Milne (1896-1950) havia enunciat el 1936, en la seva obra "Relativity, Gravitation and Structure of Universe", l'anomenat "Principi cosmològic" que deia: "L'univers és uniforme en tot l'espai". Aquesta afirmació podem dir que és certa, segons les observacions, almenys dins un marge d'error d'un mil·lèsim, si prenem com a unitat dins del cosmos no l'estrella (que és com es feia abans) sinó la galàxia.

Aquest principi cosmològic esdevingué la base de la nova teoria cosmològica. Els dos astrònoms de Cambridge, Hermann Bondi (1919-...) i Thomas Gold (1920-...) el ma-

teix any de 1948 en què Gamow publicava el seu famós article sobre l'evolució de l'univers exposant la idea del "Big Bang", ja donaven a conèixer en la revista "Monthly Notices" la seva nova teoria que anomenaven del "Steady State". Segons ells calia ampliar el principi cosmològic de Milne fent-ne el "Principi cosmològic perfecte": "L'univers és fonamentalment idèntic a ell mateix en l'espai i en el temps". Això volia dir que no tan sols les vint o trenta galàxies més pròximes a la nostra fan un conjunt molt semblant, amb la mateixa densitat de matèria, a qualsevol grup de vint o trenta galàxies que ara es trobin a milions d'anys-llum de nosaltres, sinó que també tot l'univers és igual actualment, en conjunt, a com era fa milions d'anys. Ara bé, per compaginar això amb el fet de l'expansió de l'univers cal admetre que constantment la naturalesa crea nova matèria i així es manté la densitat global. Els càlculs ens diuen que n'hi ha prou amb la "creació" d'un mil·ligram de matèria per metre cúbic cada bilió d'anys, que és com aparèixer un àtom per any en cada milió de metres cúbics. Això faria que un volum com la nostra terra en 5.000 milions d'anys només

hauria proporcionat uns 5 grams de nova matèria. Evidentment la cosa és tan poca que no és de cap manera comprovable amb mesures experimentals, per més que, tenint en compte les dimensions de l'univers conegut, arribi a donar uns 50.000 astres com el nostre sol per segon, és a dir, unes 10³² tones de matèria.

Fred Hoyle, el gran propagandista

Aquesta teoria de Bondi i Gold fou acollida, defensada, ampliada i divulgada tan apassionadament per un altre astrònom de Cambridge, Fred Hoyle (1915-...), que moltes vegades se cita la teoria del "Steady State" o de la "Creació contínua" com si ell en fos l'autor únic. L'any 1950 va fer una sèrie de conferències radiofòniques que esdevingueren cèlebres i divulgaren la teoria en molts ambients. I al mateix any publicava el llibre "The Nature of Univers" (Oxford, 1950) que es féu molt popular. El títol d'aquesta obra només té una paraula diferent del de la de Gamow ("The Creation of Universe") i ja es veu per on va la cosa: mentre l'autor de la teoria del "Big Bang" admet un començament

de la creació, Hoyle ens ve a dir que no hi ha hagut cap inici de l'univers perquè sempre ha estat igual, ja que és un espai obert i infinit; no hi ha hagut cap explosió inaugural, només hi sorgeixen espontàniament nous àtoms d'hidrogen, però, essent infinit com és, tot resta globalment igual: "Tota aglomeració de galàxies, tota estrella, cada àtom han tingut principi, però no ha estat així per l'univers mateix. Ell és més que les seves parts, per inesperada, enigmàtica i difícil que sigui aquesta conclusió". Són seves aquestes paraules.

Ja es veu que sota d'aquesta concepció del cosmos hi ha un ateisme més o menys disfressat de panteisme: l'univers és com un déu immutable, que al mateix temps crea noves coses... Però el mateix Fred Hoyle acabarà adonant-se de la inconsistència de la seva postura. Després de moltes fluctuacions, amb retocs, canvis i finalment abandonó de la teoria dins del seu ateisme, ha publicat no fa gaire un llibre, "L'univers intel·ligent" (London, 1983) en el qual exposa una visió del cosmos molt distinta de com fins ara ell mateix l'havia mostrat; ve a dir que la ciència exigeix que hi hagi una intel·ligència superior que ha dirigit els passos

de l'evolució còsmica fins a l'aparició de la vida i de l'home sobre la terra. D'aquest canvi de mentalitat del nostre astrònom ja en vam parlar en el n.º 219 de CATALUNYA CRISTIANA a la plana "Opinió".

Diguem també, però, que, per una altra banda, des del punt de vista cristià, encara que fos certa la teoria del "Steady State", no per això s'exclouria per la ciència la necessitat d'un Creador: la contingència de la matèria, que no té en ella mateixa la raó del seu ésser, seguiria clamant, segons la sana filosofia, per l'existència del Ser necessari que la mantingués en l'existència.

La teoria del "Steady State" va aconseguir entre els astrònoms un nombre no menyspreable de seguidors, atrets per la seva simplicitat estructural o, potser encara més, per la raó d'evitar l'anomenada "singularitat inicial", és a dir, el fet d'un començament de l'existència del cosmos. Però ben aviat van començar a sorgir dificultats serioses contra la teoria, mentre que al mateix temps desapareixien les que s'oposaven al "Big Bang". Ja en parlarem.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

Al "CAVALL FORT" hi ha una llicó per a nens i nenes amb premis de "la Caixa".

una llicó amb premi

patrocinat per

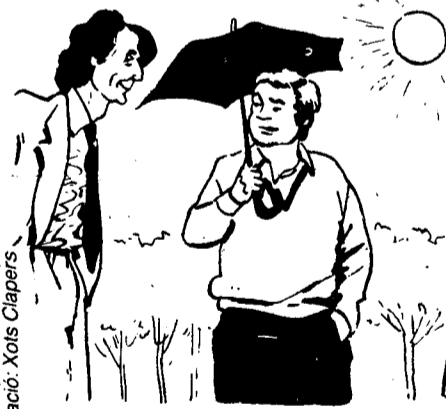
"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

... JA NO VINDRÀ!

NO ...: DIGUEU-ME QUE
SOMIO!

NO SE SAP MAI:
... PLOURÀ!

Voleu participar en el sorteig dels
premis següents?

- Una bicicleta DERBI
- Una bossa d'esports
- Uns patins
- Un joc de sobretaula
- Una capsa d'aquarelles

L'adverbi **potser**, que
s'escriu formant un sol
mot, denota la possibilitat
del que es diu. En la
frase **potser veuràs el teu
pare** es refereix a una
condició amb la qual
pot ser, o pot no, una
forma del verb **poder** i
l'infinitiu **poter**.
Això no pot ser. Si pot
ser no vindrà tan tard.

DEMANI'M EL QUE VULGUI,
DEULOFEU. ARA, AUGMENT
DE SOU, AIXÒ SÍ QUE NO ...!

VOLDRIA AQUEST D'AQUI.
EI: SÍ ...!

... SÍ, ... NO:
... SÍ, QUE ERA JO!

Llegiu detingudament la norma gramatical que tracta de l'ús de l'adverbi **potser** i de la frase verbal **pot ser**, tot seguit, copieu en un full de paper les frases que il·lustren cada dibuix d'aquesta pàgina, tot substituint-hi els punts suspensius per **potser** o **pot ser**, segons el que convingui en cada cas. No deixeu d'escriure en aquest full el vostre nom i la vostra adreça, i aneu-lo a dur a qualsevol de les sucursals o agències de la Caixa de Pensions. Entre totes les respostes correctes rebudes, «la Caixa» sortejarà els premis indicats al cap de la pàgina.

Solució i guanyadors del concurs núm. 511. —Va, Deulofeu: **enlloc** no es distrauria tant com aquí! —No podria ser una truita de riu, **en lloc** d'una truita...? —...està malalta, he vingut jo **en lloc** seu. —Vol ser tan modern, que **en lloc** de plomes...! —Quan li duc la factura no el veig mai **enlloc**! —...no se'n fan **enlloc**, de rovellons!
Gemma Iglésias, de Navarres (una capsa d'aquarelles)
Albert Aige i Bitria, de Lleida (una bicicleta DERBI)
Montse Guirao, de la Vilella Baixa (uns patins)
Lluís Llinàs i Amon, de Girona (un joc de tennis)
Pau Vallespi, de Barcelona (una bossa d'esports)

PATROCINAT PER:

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (14)

L'esquena és la superfície externa més extensa del cos humà. Sortint del llenguatge popular, també s'anomena dors, nom que ha passat a significar el revers de moltes coses.

La part contrària de l'esquena és el pit, de tan diferent significat si el diem en singular, de si el diem en plural. La part del davant del tronc, la dividim en dues parts que, tècnicament, s'anomenen tòrax i abdomen. El tòrax és el pit i l'abdomen, el ventre, per entendre'ns. El pit també és la caixa, especialment si pensem que és constituït pel costellam que fa d'estoig dels pulmons o freixura, i, del cor. Tots els òrgans de la respiració i la circulació, o els més importants.

Tenir pit per escometre una empresa equival a tenir coratge, a veure-s'hi amb cor. Posar-se la mà al pit és un gest—real o imaginari—de reflexió i de recerca de les pròpies actituds interiors. Donar-se cops al pit amb la mà o amb el puny, és senyal de reconeixement de culpa. "Covard, cruel, impiadós tirà! / vergonya no te fa / tallar en una dona no madura, / allò que tu en ta mare vas xuclar, / augusta font de vida i de dolçura?". Aquests versos pertanyen a la descripció del martiri de Santa Àgata, escrits per mossèn Llorenç Ribet. Aquest bon poeta mallorquí els escrivia l'any 1917, i en aquell temps, i més un sacerdot, calia que no anome-

nés segons quines realitats pel seu nom. Tampoc no les anomena Salvador Espriu, en la Primera Història d'Ester, quan fa dir a la bona reina Ester els següents mots, adreçats al seu marit, el rei Assuerus, que s'endormiscava: "—Posa el cap rei a la sina / olorosa a tarongina, / posa el cap sobre el meu pit / com si fos coixí de lilit." La sina, el pit, el bust, tant se val, són eufemismes per no anomenar directament els pits—en plural—o les mames. Potser algú trobarà aquests termes vulgars i, de fet, són proscriuats de les converses entre persones considerades decents. Hi deu influir la funció estètica i, sobretot eròtica d'aquests òrgans. Són el tret femení més sobresortint de la bellesa de les dones i innumbrables artistes de totes les èpoques no han vacil·lat a ressaltar-lo en els nus pintats o esculpits, en temes amorosos, maternals o en repòs. Segons les modes i les èpoques l'ideal estètic ha variat qui-sap-lo, pel que fa al volum i disposició dels pits.

PERLES ORTOGRÀFIQUES.— S'ha inaugurat un nou establiment dedicat a la venda de gelats, i a la vela protectora del sol, hi consta, amb grans lletres: GELATERIA. En italià sí que seria correcte, perquè el femení és "gelata", però en català, que fa el femení gelada, el derivat ha de ser GELADERIA.

Albert Pera

CRÒNICA CASTELLERA

Tres de vuit a Martir's Street

Com cada any i encetant les grans actuacions castelleres del mes d'agost, se celebrà la popular diada en el carrer de la Vall del Castell de Vilafranca, i conegut com a "Martir's Street". Cinc colles es van donar cita per aixecar els seus millors castells en aquesta nocturna exhibició: les tres colles locals, que es van trobar per primer cop juntes en una mateixa actuació, i les colles forasteres dels Castellers de Barcelona i la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona. El punt d'atenció de l'esmentada actuació fou el tres de vuit que van descarregar els Castellers de Vilafranca. Aquesta colla no havia aconseguit descarregar-lo des de feia quasi deu anys i que ara farà història per la magnífica execució. L'exhibició va anar així:

Colla Jove dels Xiquets de Tarragona: Cinc de set, torre de set carregat; (l'enganeta no va fer l'aleta), dos intents de tres de set aixecat per sota i dos pilars de cinc simultanis (un carregat).

Castellers de Barcelona: Torre de set (carregada), tres de set, quatre

de set amb l'agulla i pilar de cinc. Xicots de Vilafranca: Tres i quatre de set, torre de sis i pilar de cinc. Castellers de Vilafranca: Torre de set, tres de vuit, cinc de set i dos pilars de cinc alhora.

Colla Jove de Vilafranca: dos intents de tres de set per sota, intent de torre de set, quatre de set i pilar de cinc aixecat i baixat per sota.

Altres actuacions

També com cada any a Valls, celebraren la seva Firagost, on els castells son part protagonista de l'esmentada fira. A la plaça les dues colles locals dels Xiquets, van aixecar:

Colla Vella: Torre de set, quatre de vuit (carregat), tres de vuit (carregat) i el pilar de cinc.

Colla Joves: Torre de set, quatre de vuit, cinc de set i el pilar de cinc.

Els Castellers de Sitges van actuar en pròpia plaça, fent així la

seva primera actuació d'aquesta temporada. Van aixecar dos pilars de quatre—un per sota—i el tres de sis.

Els Castellers de Vilafranca, —que no descansen cap setmana—, van actuar a la Festa Major de Les Cabanyes amb el tres de set, quatre de set amb l'agulla, torre de sis i quatre pilars de quatre alhora. Abans i fent cercavila, van aixecar castells de sis nets.

Els Xiquets de Tarragona ho feren a Constantí. Van carregar i descarregar el tres de set aixecat per sota, el quatre de set amb l'agulla, la torre de set (carregada) i el pilar de cinc. A la cercavila van aixecar la torre de sis, el quatre de set i el pilar de cinc.

Els Xicots de Vilafranca actuaren a Sant Pere de Riudebitlles, on van fer castells de sis i cinc nets, el tres de set, el quatre de sis amb l'agulla i net, la torre de sis i dos pilars de cinc simultanis.

Eloi Roca

LA SARDANA I LA DANSA

IVARS D'URGELL.— L'Agrupació Sardanista d'aquesta localitat comunica l'ajornament del termini d'admissió d'obres pel seu concurs musical de sardanes, fins al proper dia 15 de setembre. El concurs es convocà amb motiu del desè aniversari de la creació d'aquesta branca sardanista del Club Recull, d'Ivars d'Urgell, i requereix, dintre unes bases normals per aquests concursos, que les sardanes facin al·lusió a temes ivarencs.

A part dels que puguin idear els compositors, se suggereixen: Colla Dolça Catalunya, Colla Estanyina, Colla Margarida, L'antic estany, La Font, L'Ermida, Sant Andreu, La Pista d'Ivars, Ivars sardanista, Festa Major a Ivars, Carrosses de Sant Antoni, Arbre de la Mare de Déu de l'Horta, El Canalet, Homenatge a la Velleja d'Ivars, X Aniversari de l'Agrupació d'Ivars, etc., etc.

El domicili de tramesa de sardanes per a participar al concurs és a l'Avinguda de Catalunya, 47,

Ivars d'Urgell; cal fer constar en el sobre "Certamen Musical de Sardanes".

Sant Sadurní d'Anoia.— El passat dia 10 se celebrà a dos quarts d'onze de la nit, a la plaça de l'Església de Sant Sadurní d'Anoia, un concert de sardanes a càrrec de les cobles Mediterrània i Ciutat de Girona, en el qual s'interpretaren les cinc seleccionades per a optar als premis establerts pel Concurs Musical de Sardana a Sant Sadurní, convocat per motiu dels actes del Pubillatge.

Les sardanes seleccionades pertanyen als compositors següents: de Pepita llunell, "Pubillatge a Sant Sadurní"; de Joan Josep Blay, "A l'escalfor d'un bon cava"; de Joan Casas, "Corpus a Sant Sadurní"; de Tomàs Gil i Membrado, "Cant a Sant Sadurní", i de mossèn Albert Taulé, "Caves de Sant Sadurní".

Sils.— L'Agrupació Sardanista de Sils ha difós la notícia que en el

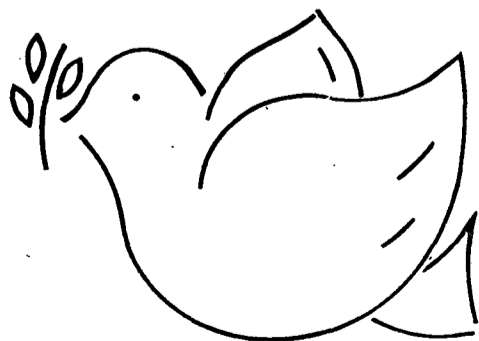
proper any 1985 no celebrarà el seu habitual Aplec de la Sardana. Les motivacions es basen fonamentalment en l'aspecte econòmic, al·ludint la cada vegada més minsa participació del públic, sumat a les despeses també cada vegada més creixents.

L'"Agrupació Francesc Mas i Ros", que aquest és el nom de l'Agrupació Sardanista de Sils, no deixarà però les seves activitats dintre la sardana, principalment en l'aspecte docent, a base dels curssets de sardanes, ni tampoc abandona l'esperança de poder reprendre activitats de més envergadura si la situació es normalitza o les autoritats pertinents faciliten algun camí per poder reduir la intensitat de la situació.

Evidentment és una trista resolució que esperem que no tingui seguidors, encara que tal com van les coses en el món de la sardana, tampoc no ens estranyaria que es produïssin altres interrupcions.

Josep Ventura

HUMOR

Si som
els que
per la Justícia
seran molts els que
tindran Pau.

MODA

Renovació i revolució a la perruqueria

Els nous estils de pentinats que Luis Llongueras ha llançat per aquesta temporada primavera-estiu '84, ofereixen mil possibilitats per a tota aquella dona que desitgi veure's i sobretot sentir-se diferent.

Tallats elegants, femenins, juvenils però sempre marcats per l'estil peculiar i creatiu d'aquest gran estilista, que no en va des de fa anys, es reconegut internacionalment dins de l'àmbit corresponent a l'"Alta perruqueria", en el qual es ve desenvolupant des dels seus començaments gràcies al seu esperit treballador i creatiu.

Llongueras, per aquesta temporada, proposa tres noves línies:

—Caballera recta amb metxes desfilades cap a la cara amb un marcat volum alt.

—"Siluetes Palmera", és la segona proposta, que aporta un "aire" nou, tan a cabells curts com a les cabelleres llargues.

—I les "Cascades Plomades", a base de pràctics postissos per determinades ocasions, així com també per "casos d'emergència estiuenca".

TALLATS: En general, vénen realitzats amb tisores de buidar dentada, que es un nou sistema de tallar que va, des de l'arrel fins a les puntes, aportant amb això nous volums al cabell que permeten

sostenir i elevar aquestes noves formes tan afavoridores.

Els "Estils Palmera" permeten pentinats quasi "indeformables" pel seu efecte de contrast, gràcies al tallat dentat o bé del permanent d'arrel en cabells llisos o de poc cos. Amb aquest estil s'ha aconseguit crear una silueta de dona internacional. Dins d'aquest apartat i per les més joves i atrevides, una gamma de tallats agressius a base de "rapat de zones" de diferents llargades fins als 2 cm. com a

màxim, molt pràctic a part de la seva línia inconformista, per a l'època estiuenca.

Molts volums amb doble truc a base de "tallat dentats" i el revolucionari "assecat d'arrels" amb el qual, s'aconseguirà un dels estils més peculiars de Llongueras dins dels "efectes de contrast".

Colors naturals amb la innovació del "patch" seguint cabells blancs i el "color invisible" que ofereix un aspecte molt sa i brillant al cabell,

però lleugerament il·luminat per reflexos només perceptibles a la llum o el sol.

El relançament de "nous postissos" per a les ocasions especials, es basen en autèntiques "cascades plomades" que, aporten un nou sentit d'estilització a la silueta, en allargar considerablement el volum del cap. És un estil molt pràctic per l'estiu, el qual permet després d'un intens dia de platja, aparèixer perfectament arreglada i pentina-

da a qualsevol sopar o festa nocturna.

Totes aquestes noves propostes han estat pensades exclusivament per a tota aquella dona que sigui moderna i esportista. I la qual desitgi a més a més gaudir de les seves vacances i de l'estiu. Llongueras en aquest cas, ha posat una vegada més solució a tots els problemes del cabell i els seus derivats.

María José Ejarque

COSTUMS I TRADICIONS

El bàcul, l'aixada i la Verge del Merlí

Si aneu a Alguaire, en el Segrià, a la dreta de la Noguera Ribagorçana l'aixada de l'escut us dirà gràficament que el seu camp és ubèrrim. Tota la comarca és regada per rius i rierols.

Al costat de l'aixada, però, hi ha un bàcul. És que l'Alguaire té una història abacial. A l'ombra del turó que domina la vila i en el qual hi ha restes d'un castell, nasqué i cresqué un monestir.

La història, d'Alguaire cal anar-la a cercar molt lluny. Diguem que ja Sertori i el proconsul Manlio es barallaren allí en temps dels romans. Ramon Berenguer IV i el rei Alfons d'Aragó donaren la vila als seus habitants. Per a ser més exactes, aquest darrer, el dia 1 de febrer de 1173. Abans, l'any 1149, el comte Ermengol ja l'havia presa als moros. El 1186 passà al domini dels Cavallers Hospitalaris que tingueren moltes possessions a les comarques de Lleida. A Lleida mateix, a Cervera, a Pedrés, a Termens, a Corbins, a Templers —ja del nom se'n desprèn—, a Gardeny i d'altres llocs com Alguaire, doncs.

L'any 1259, la marquesa vídua de Senguarda fundà el monestir de monges de l'Orde de Sant Joan de Jerusalem. Passem per alt la seva genealogia d'alta prosàpia i diguem, només, que s'endugué al monestir la seva filla Gualda i altres cinc dames de la noblesa. Governà amb prudència i austeritat fins a morir el 1268. El 1699, el monestir fou tancat i les monges passaren a Barcelona, i establiren el convent a la Riera de Sant Joan.

El castell de dalt, té història pròpia. Existeixen curiosos gravats que expliquen com era la vida i costums dels nobles, monges, templers i page-

sos d'aquells temps a Alguaire. Quan es produí la guerra dels Segadors, el castell fou base d'operacions dels catalans i contribuí, donada la seva posició, a l'èxit de la batalla lliurada en aquelles terres i que devingué famosa.

Molt a prop hi ha el Santuari o ermita de Nostra Senyora del Merlí que té, també, una bellíssima història. Fou trobada entre les pedres d'un merlet i d'ací el seu nom. L'afortunat era un pastor que la portà al convent. La imatge tornà miraculosament al lloc on havia estat amagada i allí li edificaren la capella.

Es brama que un dia passava el comte d'Urgell, Berenguer, amb un gran exèrcit pel pont d'Albesa quan de sobte quedà cec. La raó d'aquella expedició, era la d'anar contra el monestir i la seva baronia, per la qual cosa i convençut que allò era un càstig de Déu, va prometre a la Verge que si el guaria deixaria la persecució.

La Mare de Déu va escoltar-lo i li retornà la vista. El comte, no solament complí la promesa feta sinó que va superar-la donant a les monges la vila de Portella i volgué ésser sebollit en el convent.

Joan Benet i Petit, malaguanyat Trobador de la Mare de Déu explicava: "...—Si la vista em torneu/ serieu la meva aliada,/ i vindré com pegrí/ a besar vostra peanya/ i els penons humiliaré/ al davant de vostra imatge—./ Si la Vege el va oir,/ la llegenda ho afiança".

Esteve Busquets i Molas

LLAR I PLANTES

El Filodendre.- Philidendo enfilador.- Philidendo scandens.-

El filodendre enfilador, és una de les plantes que té molta acceptació pel seu fàcil creixement i per la seva multiplicació.

Pertany a la família de les aràcies, que comprenen més d'un centenar d'espècies.

S'utilitza com a planta d'interior, per la bellesa de les seves fulles. Per tal que les seves nombroses fulles no es vegin desordenades, es aconsellable lligar-la a una canya; guanyarà en estètica.

No es cregui que les plantes viuen a qualsevol lloc, aquesta necessita, una zona molt il·luminada, però que no li toqui directament el sol.

La terra pel filodendre, ha de ser lleugera, no compacta, composta a base de terra de jardí, terra de

castanyer i sorra. Necessita un regatge abundant, millor per immersió del test, dues vegades a la setmana; però naurem de remullar les seves fulles més sovint, sobretot si està en un ambient molt sec, o bé durant els mesos d'estiu.

Es multiplica per esqueix; podeu escollir una punta d'una branca que tingui algunes fulles i talleu-la; es retalla una altra vegada, sense tocar les fulles i aconseguirem esqueixos idonis.

Entre les espècies més interessants d'aquesta planta citarem: "Philidendo hastatum" i "Philidendo verrucosum" les seves fulles són de color verd clar, amb bonics reflexos.

María Teresa Dachs

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estamos en Horta, en una torre con jardín, alimentación adecuada, calefacción, ascensor, sala de reposo, control sanitario y terapia humana. Estancias para siempre, y para convalecencias. Pocas plazas. Tel. 427 44 53.

CLUB TALITA

Psico-pedagògic per a persones amb problemes d'aprenentatge impar-teix cultura general, psicomotricitat, expressió artística en general, dinàmic de grup, formació humana, costura. Integració amb les alumnes del centre de F. P.

INFORMACIÓ: Gran Via, 602 (davant de l'Universitat). Tel. 317 01 49. Horari: de 9 a 12 i de 5 a 9. PLACES LIMITADES.

Si som molts
els que lluitem
per la Justícia
seran molts els que
tindran Pau.

La Lliga, d'un cop d'ull

Jornada 2				Hèrcules					Racing							Eix		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	4+2	4+2	4+2	4+2	3+1	3+1	3+1	2	2	2	1-1	1-1	1-1	1-1	1-1	0-2	0-2	0-2

ENCREUATS

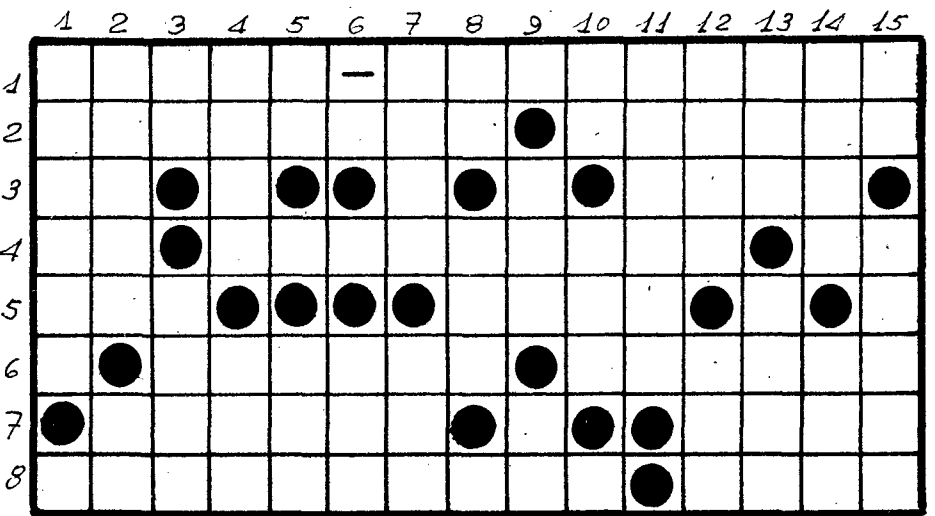
Per Rosa Collet

HORIZONTALS

1.- Home que va instituir el "Dia Mundial de la lepra", l'any 1954. 2.- Fals. Que te ànims. 3.- Nom de consonant. Consonant. Inicial de punt cardinal. Inicial de punt cardinal. Xifres romanes. 4.- (A l'inrevés, beguda estimulants). Sanatori per a leprosos que hi ha a la província d'Alacant. Dues lletres que hi ha en els discs i que volen dir "Long Play". 5.- La matèria orgànica que ens forma externament. (A l'inrevés, evangelista). Cinc-cents. Cinquanta. 6.- Preposició. Forma prefixada del mot llatí "nucleus", que significa "nucli". Massís orogràfic del Pirineu que va inspirar un conegut poema de Mn. Cinto. 7.- Capital del Líban. Vocal. Olor, flaire. 8.- Muntanya del pre-Pirineu que arrenca del Cadí. Serra del pre-Pirineu i Berguedà, que forma una llarga carena.

VERTICALS

1.- Esposa d'Isaac. Consonant. 2.- El pic més alt del Pirineu. Nom de consonant. 3.- (A l'inrevés, un ritme de música moderna). (A l'inrevés, corrent d'aigua). 5.- Consonants. Vocal. (A l'inrevés, part de la circumferència). 6.- Consonant. Inicial de punt cardinal. (A l'inrevés, fals, no autèntic). 7.- Raig d'aigua. Natural d'Etòlia. 8.- Peça de l'esquelet. Forma prefixada del mot grec, "inos", que significa múscul, carn. Consonant. 9.- Cinquanta. Nom de consonant. Manera com es pronuncia la lletra "H". 10.- Nota musical. (A inrevés verdura de fulles amples i sabor fort). Vocal. 11.- Pecat capital. 12.- Els que posseeixen molt. (A l'inrevés, figura geomètrica). 13.- Rèptil de la família dels testudínids. Ama de llet. 14.- (A l'inrevés, lloança). (A l'inrevés i en anglès, gos). 15.- Afecte d'usar. Deixi caure llàgrimes.

SOLUCIÓ

uaf. uir. 5.- LN. O. cra.
6.- Y. N. luf. 7.- Font.
Etó. 8.- Os. Ino. R. 9.- L.
Ela. Ac. 10.- La. loc. A.
11.- Enveja. 12.- Rics.
noC. 13.- Emi. Dida. 14.-
aoll. god. 15.- Us. Plori.

A. Odor. 8.- Pedraforca.
Cadí.
VERTICALS
1.- Rebeca. P. 2.- Aneto.
Be. 3.- Og. sned. 4.-

HORIZONTALS
1.- Raoul Follereau. 2.-
Enganyós. Anims. 3.-
B. R. N. E. VCIL. 4.- et.
Fontilles. LP. 5.- Cos.
naoJ. D. L. 6.- A. Nu-
cleo. Canigó. 7.- Beirut.

CADECA

ESCACS

Per Jaume Mora

CADECA - Inscriviu-vos-hi!!

Ara es el moment, el mes de setembre, quan CADECA obra de nou les inscripcions per als propers campionats que començarem, s. D. v., el proper octubre.

Aquesta temporada a Barcelona-ciutat i a diferents comarques, com llegireu mes avall.

Futbol en diferents categories. Informeu-vos.

També farem diferents matinals atlètiques.

I a més a més, funcionaran, una sèrie d'aules de cultura, al vostre servei.

El nostre estatge:

a Barcelona

Sant Joaquim, 6 i 8. Tel. 218 58 80.

al Vallès Occidental

Pere Suné. Tel. 710 63 10.

al Baix Llobregat

Josep Ma. Profitós. Tel. 666 91 51.

al Baix Maresme

Francesc Valls. Tel. 555 27 75.

al Penedès

Lluís Gago. Tel. 892 31 34.

al Bages

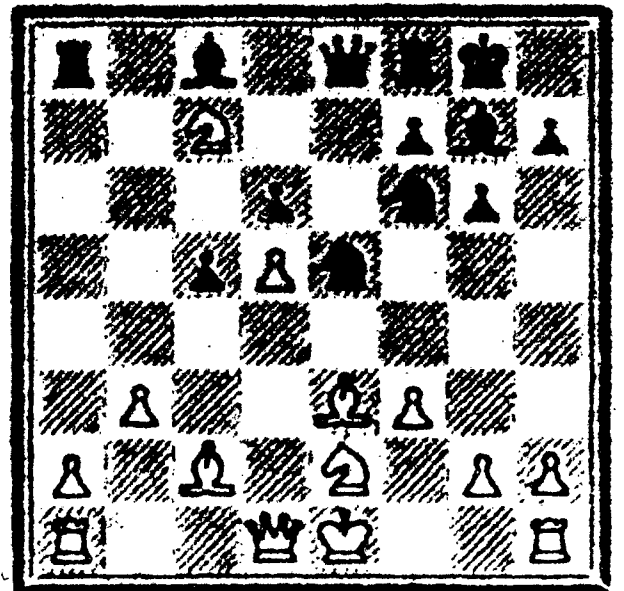
Josep Molera. Tel. 833 03 44.

al Segrià

Josep Espín. Tel. (973) 24 30 45. Dimarts, dimecres i divendres de 20 a 22 h.

Diagrama 129

Negres juguen i guanyen.

Fer un xec doble de dama i torre era una delícia en els nostres temps infantils. Ara ja no ho és tant, si ens fixem en la capacitat de reacció explosiva del negre.

Solució al Diagrama 128

1. Cf3xe5 Ag7xe5. 2. d3-d4 c5xd4, 3. Te1xe5 y ganaron material.

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge:
Evangeli de Sant Mateu, capítol 18, versets del 21 al 35 (mt 18: 21-35).

Reflexionem:

1. Ser rancorós i venjatiu no és cristià. Si som capaços de perdonar les persones que ens han ofès, és senyal que estímem de debò. El cristià no torna mai mal per mal. Procura trobar la manera de reconciliar-se i fer les paus amb tothom.
2. Si som egoistes, mai no tindrem la joia d'estimar. Si vivim com a fills de Déu i pensem que el Senyor fa camí amb nosaltres, ell que ens estima tant, ens ajudarà a estimar.
3. Déu ens perdona sempre perquè ens estima sempre. Tots som pecadors i tots necessitem ser perdonats. I, si Déu ens perdona, ¿com podem negar el perdó als nostres germans? No diem: "Perdoneu-nos les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors". Demanem-li a Jesús que ens ajudi a estimar sempre i a perdonar sempre.

El mossèn

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V

221

L'angelet Ignasi

UN NOU CURS

Les coses noves sempre fan gràcia. És clar, no és el mateix un nou curs que unes sabates noves. Un nou curs, però, és sempre una nova aventura, i ara, quan ja estic a punt de tornar-hi, fins i tot em fa una certa il·lusió.

De fet, gairebé sense adonar-nos-en, jo veig que amb els meus companys i amics sovint parlem del què fem o deixem de fer al "cole". I és que a l'escola ens hi passem moltes hores cada dia, eh! Amb els de casa també en parlo sovint; sembla que tingui com necessitat de parlar amb els altres del què hem fet, del què m'ha passat, etc. Això deu voler dir que ens interessa, i que l'anar al "cole" és quelcom important en la nostra vida.

Jo penso que, com que totes passades hem d'anar-hi, val més anar-hi de gust. És possible que hi hagi matèries i persones que ens acabin de fer el pes, perquè cadascú és com és i tots sabem que hi ha matèries més agradables que altres, i persones més simpàtiques que altres. El pare diu que això passa sempre, a tot arreu i a tothom.

Jo, i estic segur que a vosaltres us passa el mateix, ni estic amoïnats ni salto de content; però, ara que ja és hora de tornar-hi, ho espero.

Aquests dies hi ha hagut moments que, mig adormit, mig desvetllat, he començat a pensar en els nous llibres, els nous mestres i companys, etc., i tot plegat se'm fa interessant i desitjo començar d'una vegada.

Amics, ànims, i cap a l'escola falta gent!

HORIZONTALS

- 1.- Operació aritmètica. Metall fi.
- 2.- Porció d'una línia corba. Uns grans que surten a la cara, especialment en la gent jove.
- 3.- Nom de noia. Got.
- 4.- Vocal. Alabi. Consonant.
- 5.- (A l'inrevés, arbre). Consonant. Aire popular canari.
- 6.- Creure, fer el que se'ns mana. Pàtria de Jacob.
- 7.- Consonant. Metall molt radioactiu.
- 8.- Operació aritmètica.

VERTICALS

- 1.- Nom d'un savi rei de Israel. Cinc-cents.
- 2.- Planeta. Faci accessible allò que està tancat.
- 3.- Mil cent quaranta-nou. Inicial de punt cardinal. Cinc.
- 4.- La primera de les vocals. Observi, miri.
- 5.- Déu egipci. Vocal. (A l'inrevés, donar).
- 6.- Cent-set. Cinc-cents-u.
- 7.- Onada. (A l'inrevés, corrents d'aigua).
- 8.- Operació aritmètica.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								●
2					●			
3				●				
4	●							
5			●		●	●		
6								●
7						●		
8		●					●	

Solucions

1.- Salomó. 2.- Ura. Obrí. 3.- MCIL. E. V. 4.- A. Albrí. 5.- Ra. O. rad. 6.- CVII-DI. 7.- Ona. suí. 8.- Restar.

VERTICALS

1.- Sumar. Or. 2.- Arc. Aené. 3.- Laia. Vas. 4.- O. Lloí. T. 5.- mO. B. Isa. 6.- Obeir. Ur. 7.- R. Radi. 8.- Dividir.

HORIZONTALS

LLEGENDAS

En Bufa i l'avi Pere, sovint, es trobaven pels volts del poble i la feien petar.

En Bufa, un dia, explicà a l'avi Pere que estava treballant en un llibre. En Bufa no sabia si titular-lo "Reflexions a l'entorn d'una mongetera" o "Meditacions enfront d'un plat de mongetes". En Bufa va insinuar a l'avi Pere, que ell, segurament, el podria ajudar a escollir un títol que fes patxoca.

—Tan bon punt l'hagi acabat us el faré a mans. Vos me'n fareu la crítica i m'ajudareu pel que fa al títol.

—BUFA!! —exclamà l'avi.

—Em crideu? —l'interrogà en Bufa, somrient i mirant-lo de cua d'ull.

—Res! Res! Volia dir... que... —s'excusà l'avi.

—Només era una exclamació, oi? No patiu pas, Pere, ja hi estic fet.

Pasada una temporada, un cap-al-tard, en Bufa va emprendre l'avi Pere i allargant-li un munt de llibretes, li digué:

—Aquí el teniu. Vós mateix, ja em donareu la vostra opinió. L'avi Pere no va gosar dir que no. Sospesà el paquet. Palpà el gruix. El trobà enraonat i es digué, resignat: Be vaja! Si aquest vespre m'hi poso aviat, l'hauré tombat abans de les dues i després, bona nit i tapa't.

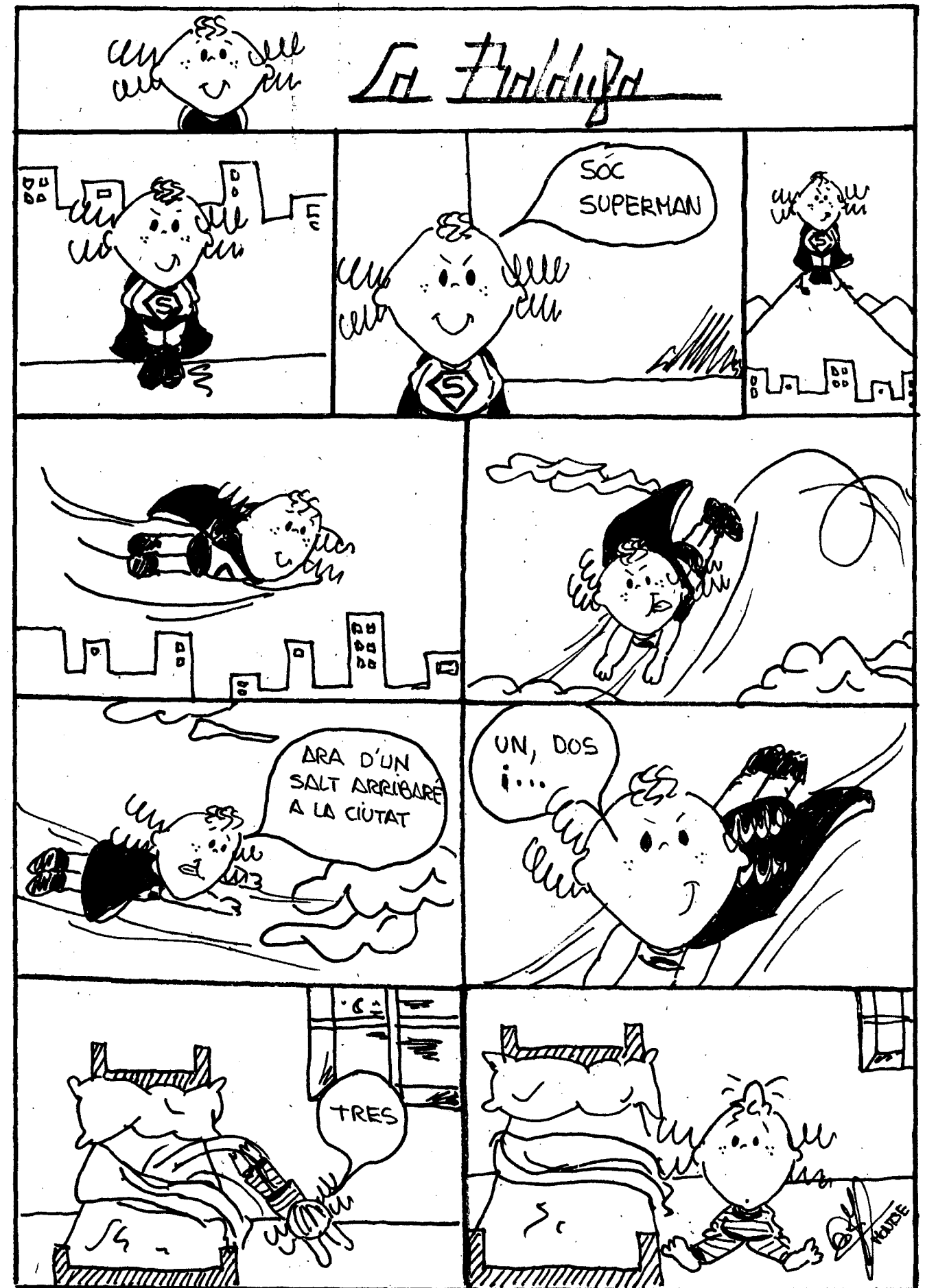
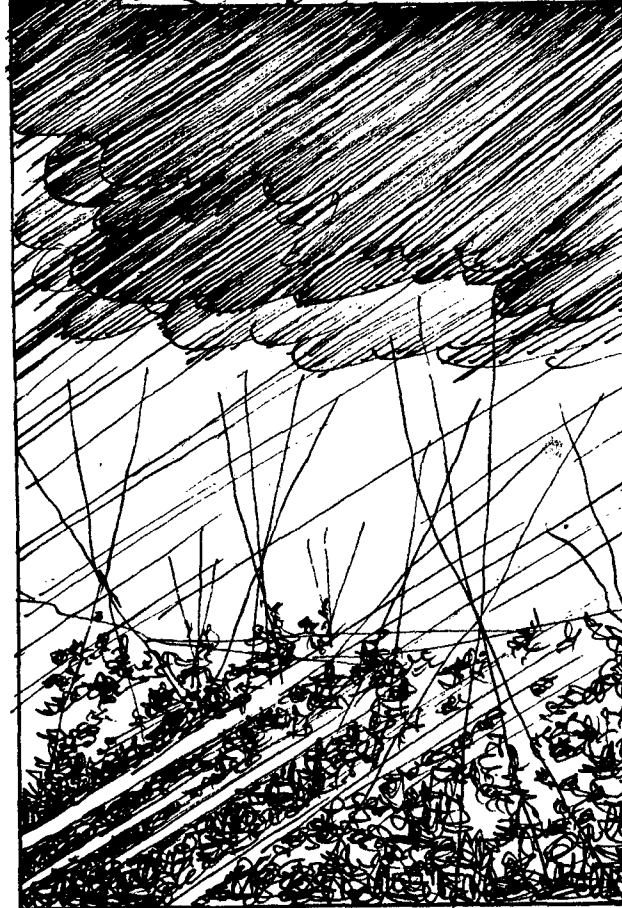
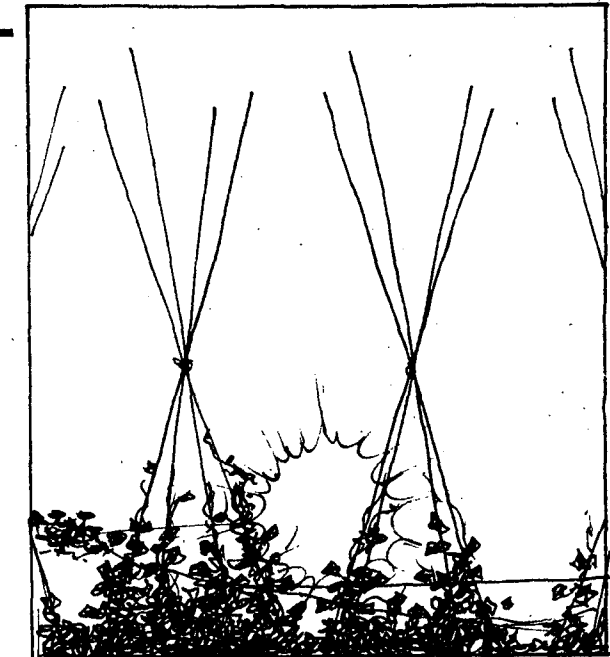
L'avi s'empassà el llibre d'una tirada. Llegint-lo, li semblava tenir en Bufa al davant explicant-se amb aquella parsimònia que gestava.

En Bufa, només començar, s'arriava parlant de la bellesa dels sembrats a trenc d'alba. De la rosada, xabillant-se amb la llum, sense malícia, del primer cop d'ull de sol. I del goig que produeix a l'esperit veure com tota planta va creixent, dia rera dia, per tal d'oferir a l'home, al rei de la creació, quelcom tan bo i substancios com poden ser, per exemple, les mongetes. Explicava, després, que en concretar l'esguard en una mongetera qualsevol i veient-la farcida de petites tavelles, s'havia preguntat: quantes es quedaran pel camí? Quantes, comptat i debatut, arribaran al plat? Mare de Déu —es deia— la cua que porta cada mongeta que ens mengem!

Si en porta de feina llarga tot això. Primer cal preparar la terra. Adobar-la. Quan hom, té tot just les llavors sembrades, les males herbes ja els hi discuteixen l'espai. En esberlar la terra y apuntar les plantes, un pensament, el capciró, es mobilitzen, ja, tota mena de cuques, papas, escarbatons... i comencen a zisar el rendiment. El pagès cava. Ensulfata. Si amb això no pot eliminar els paràsits, es deixa espolsar l'armilla —quin remei li queda— i es llença a la lluita, proveït de tota la química salvadora, oferta pel mercat. Més endavant, posa aspres. La collita s'enfila i floreix. Algunes flors, les primeres, les més atrevides, idècticament es gamen. La collita va fent via, enmig de sol i núvols. Si només fa sol, s'imposa regar-les. Si abunden massa els núvols, hom no viu, posseït per l'angoixa de pensar que una pedregada no ho deixi tot como un serrell. Si el tràngol és fluixet, o inexistent, hom es ben guarda de mostrar satisfaccions o suficiències, no fos cas que la presumpció temptés el mal temps. Quan hom ja es veu les orelles, pot passar, també, que la rapissa nocturna faci la collita primerenca, aprofitant-se de la profunditat del primer son i escapci, encara més, la producció i el guany se'n vagi en orris.

L'avi no va poder estar-se d'exclamar:

Rènoi! Bufa! Ho pinteu molt negre! Em penso que en feu un gra massa!

DIUMENGE 16

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
10.00 CONCERT
10.30 EL DIA DEL SENYOR
11.30 POBLE DE DÉU
"Honraràs pare i mare"
12.00 TEMPS I MARCA
15.00 TELEDIARI-1
15.20 L'OCELL BOIG
15.50 PORTEU-LOS VIUS
"Matar una princesa"
16.40 VAL MÉS PREVENIR
17.05 1.ª CURSA DE CAVALLS
17.10 M.A.S.H. "Hola, doctor"
17.35 2.ª CURSA DE CAVALLS
17.45 BIOLOGIA AMB
DAVID BELLAMY
18.10 3.ª CURSA DE CAVALLS
18.15 LA SETMANA VINENT
18.25 ESTUDI DIRECTE
20.00 LA SARSSUELA
21.00 TELEDIARI-2
21.25 REYLLI, AS D'ESPES
"L'últim viatge"
22.20 ESTUDI ESTADI
23.15 AUTORETRAT
00.10 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
10.30 SANTA MISSA
11.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CARA A CARA
14.30 MÚSICA PER A TOTHOM
15.00 MISTERI. "Nocturn"
CIRCUIT ESTATAL
15.30 DEJA PASO AL AMOR
16.00 LA PORTA DEL MISTERI
17.00 ESTRENES TV
18.40 EL ZORRO
19.05 PARLEM D'AMOR
20.05 MINDER
21.00 MÚSICA I MUSICS
21.30 EL DOMINICAL
22.30 LLARGMETRATGE
00.15 COMIAT

DILLUNS 17

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CREAM I VIURE
14.25 MIRAMAR. Informatiu
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 EL GRAN HEROI AMERICÀ
16.30 CREMALLERA
17.30 PROGRAMES INFANTILS
INTERCANVIS AMB LA UER
18.00 BARRI SESAMO
18.30 LA DANSA
19.00 OFICIS PER AL RECORD
19.30 LA TARDA
20.30 CONSUM
21.00 TELEDIARI-2
21.35 PAISSATGE AMB FIGURES
"El gran capitán"
22.00 PORPRA I NEGRE. Ep. 3
22.35 SEQUÈNCIES
23.50 TELEDIARI-3
23.55 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 TEATRE: "Vent de garbí i una mica de por"
17.45 MUSEUS
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 TAULA D'ANUNCIS
20.35 POP-QUÈ?

21.35 CICLE CINE MUSICAL AMERICÀ
"La chica de Ziegfeld"
24.00 ÚLTIMES PREGUNTES
00.30 TELEDIARI-3
01.00 COMIAT

DIMARTS 18

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 A L'ABAST DE LA MÀ
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 EL GRAN HEROI AMERICÀ
16.30 TOCATA
17.30 PROGRAMES INFANTILS
INTERCANVIS AMB LA UER
18.00 BARRI SESAMO
18.30 LLETRA PETITA
19.30 LA TARDA
20.30 AL MIL PER MIL
21.00 TELEDIARI-2
21.35 L'HOME I LA TERRA
22.00 ESCRIT PER A TV
"Siete días de amor"
24.00 EN PORTADA
00.40 TELEDIARI-3
00.45 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 LES NITS DE LA TIETA ROSA
"Les estrelles manen"
17.15 TERRES LLUNYANES
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 A L'AIRE LLIURE
20.30 AMB LES MANS A LA MASSA
21.00 LA CARTOIXA DE PARMA
22.00 L'EDAT D'OR
24.00 TELEDIARI-3
00.30 COMIAT

DIMECRES 19

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 MIRALLS
14.25 MIRAMAR. Informatiu
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 LES VÍDUES
16.30 NOSALTRES
17.30 PROGRAMES INFANTILS
INTERCANVIS AMB LA UER
18.00 BARRI SESAMO
18.30 DOCUMENTAL
19.30 LA TARDA
20.30 UN MÓN FELIÇ?
21.00 TELEDIARI-2
1.35 DINTRE D'UN ORDRE
22.00 SESSIÓ DE NIT:
"Crímen al atardecer"
23.40 TELEDIARI-3
23.45 TESTIMONI
23.50 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 LES NITS DE LA TIETA ROSA
"La bona obra de la tieta"
17.15 PUNT DE REUNIÓ
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA

19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 IMATGES DEL CINEMA MUT
20.30 LA HISTORIETA
21.15 ESTUDI OBERT
23.00 LA BONA MÚSICA
24.00 TELEDIARI-3
00.30 COMIAT

DIJOUS 20

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 LES NOSTRES COSES
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 LES VÍDUES. Cap. 2
16.40 OBJECTIU 92
17.35 MICKY I DONALD
18.00 BARRI SESAMO
18.30 D'ACÍ I D'ALLÀ
19.30 LA TARDA
20.30 DE PEL·LÍCULA
21.00 TELEDIARI-2
21.35 CAIGUDA I AUGE DE
REGINALD PERRIN
22.00 L'ORQUESTRA
23.00 DOCUMENTAL
23.55 TELEDIARI-3
24.00 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 LES NITS DE LA TIETA ROSA
17.15 LA CASA DE PAGÈS
17.45 AL CALIU DE LA FELIU
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 LEO CONTRA TOTS
21.05 BERNSTEIN-BEETHOVEN
"Vuitena simfonia"
22.05 CINE CLUB.
Ciclo JEAN RENOIR
"Boudu salvat de les aigües"
24.00 TELEDIARI-3
00.30 COMIAT

DIVENDRES 21

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 SER MARE
14.00 TAULA DE SO. Musical
14.25 MIRAMAR
CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 SESSIÓ DE TARDA
"Nos vemos esta noche"
17.30 L'INSPECTOR ESQUIROL

18.00 BARRI SESAMO
18.45 BASQUET
20.30 AL GALOP
21.00 TELEDIARI-2
21.35 SUPERSTAR
23.00 LA PETITA GLÒRIA
23.55 TELEDIARI-3
24.00 CONCERT SENTIT
00.40 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
15.30 UNA DÈCADA DE
DESTRUCCIÓ
16.25 EN PARALLEL. Els joves
17.30 DARRERA FRONTERA
18.30 TEMPS DE PAU
19.30 LA CLAVE
00.15 TELEDIARI-3
00.45 COMIAT

DISSABTE 22

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
12.50 LOTERIA NACIONAL

13.00 GENT JOVE
14.30 PROTAGONISTA, EL VI
15.00 TELEDIARI-1
15.35 LA PETITA LULÚ
16.05 PRIMERA SESSIÓ
"El sexto continente"
18.00 ELS SAVIS
19.00 LOU GRANT
20.00 VOSTÈ, PER EXEMPLE
21.00 TELEDIARI-2
21.25 INFORME SETMANAL
22.30 DISSABTE CINE
"Experiència prematrimonial"
00.10 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
10.30 PLANETA IMAGINARI
11.30 CATALÀ DE PRIMERA MÀ
12.00 PLEITAGUEMSAM
12.30 LA TERRA I LA CENDRA
13.00 EL MÓN EN CATALÀ
13.30 UN MILIÓ PER AL MILLOR
14.30 RECURS INFORMATIU
15.00 QUE VOL VEURE?
CIRCUIT ESTATAL
15.30 LA VIGÍLIA DEL NOSTRE
TEMPS
17.00 RETRANSMISSIÓ ESPORTIVA
19.30 FORMATS
20.00 TALLER DE TEATRE
21.00 LA FINESTRA ELECTRÒNICA
22.30 CONCERT 2
00.30 COMIAT

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

DIUMENGE - 16

20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 DALLAS: "Barbaoca dels Ewin"
22.30 GOL A GOL - Esports

DILLUNS - 17

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 AMISTAT DE COLORS
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CINEMA-3:
"Un estrany en la teva vida"

DIMARTS - 18

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 AMISTAT DE COLORS
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
CONCURS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CURAR-SE EN SALUT
22.00 ÀNGEL CASAS SHOW

DIMECRES - 19

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 AMISTAT DE COLORS
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
CONCURS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 ESTOC DE POP
22.00 SI, MINISTRE

"Qui del llop parla"
22.30 GEORGE ORWELL. Cap. 3

DIJOUS - 20

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 SÈRIE A
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
CONCURS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 A TOT ESPORT
22.30 L'OBJECTIU DE
MIKE ANDROS
"Mort en un globus de juguina"

DIVENDRES - 21

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 (A DETERMINAR)
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
CONCURS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 JOC DE CIÈNCIA-ESTIU
Avui: "Navegant pel riu"
22.00 HOSTES VINGUEREN QUE
DE CASA ENS TRAGUEREN
22.30 IDENTITATS: Pere Calders

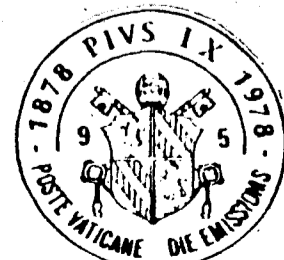
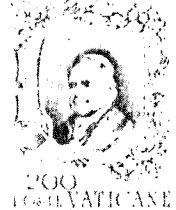
DISSABTE - 22

20.30 MAYA
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 FREGOLI
22.30 HOMENATGE A PEDRITO
DIAZ (IV)

FILATELIA

Per Enric Graupera

La Ciutat del Vaticà posà en circulació una sèrie de segells per a commemorar el centenari de la mort del Sant Pare Pius IX.
Està composta de tres valors: 130, 170 i 200 liras. Format vertical de 30x40 mm., dentat 13 1/4 x 14, folis de 40 segells, estampats a diversos colors a calcografia i offset sobre paper blanc satinat per l'Institut Poligràfic de l'Estat Italià, gravats per P.N. Agnelli. Tiratge: 1.180.000 sèries completes.
El de 130 liras reproduïx l'escut del Sant Pare Pius IX. El de 170 representa la "Rota" del Sant Pare Pius IX utilitzada en la signatura de la Butlla de la Definició del Dogma de la Immaculada Concepció. El de 200, retrat de Pius IX extret d'un quadre que es conserva en la Biblioteca Apostòlica Vaticana. També reproduïm el matasegell commemoratiu que reproduïx l'escut de Pius IX.
Joan Maria Mastai-Ferretti, nasqué a Sinigaglia el 13 de maig del 1792. Fou elegit Pape el 16 de juny del 1846. El 8 de desembre del 1854 proclamà dogma de fe la Immaculada Concepció. El seu pontificat durà 32 anys. Morí essent presoner del rei Víctor Manuel, el 7 de febrer del 1878.

CARITAS

col·lecció «MASSAGRAN»

GUIÓ: R. FOLCH I CAMARASA
DIBUIXOS: J. M. MADORELL

VOLUMS PUBLICATS:

- Aventures extraordinàries d'en MASSAGRAN 30×22,5 cm. 46 pp. ctné.
- Aventures ENCARA MÉS extraordinàries d'en MASSAGRAN 30×22,5 cm. 52 pp. ctné.
- MASSAGRAN i el quadrat màgic 30×22,5 cm. 54 pp. ctné.

NOVETAT DESEMBRE 1984: Massagran al Pol Nord

EDICIONS EN CATALÀ I EN CASTELLÀ

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS
MATERNAL-PARVULARI-EGB-BUP

Casp, 79. Barcelona-13 Tels. 245 72 03-04